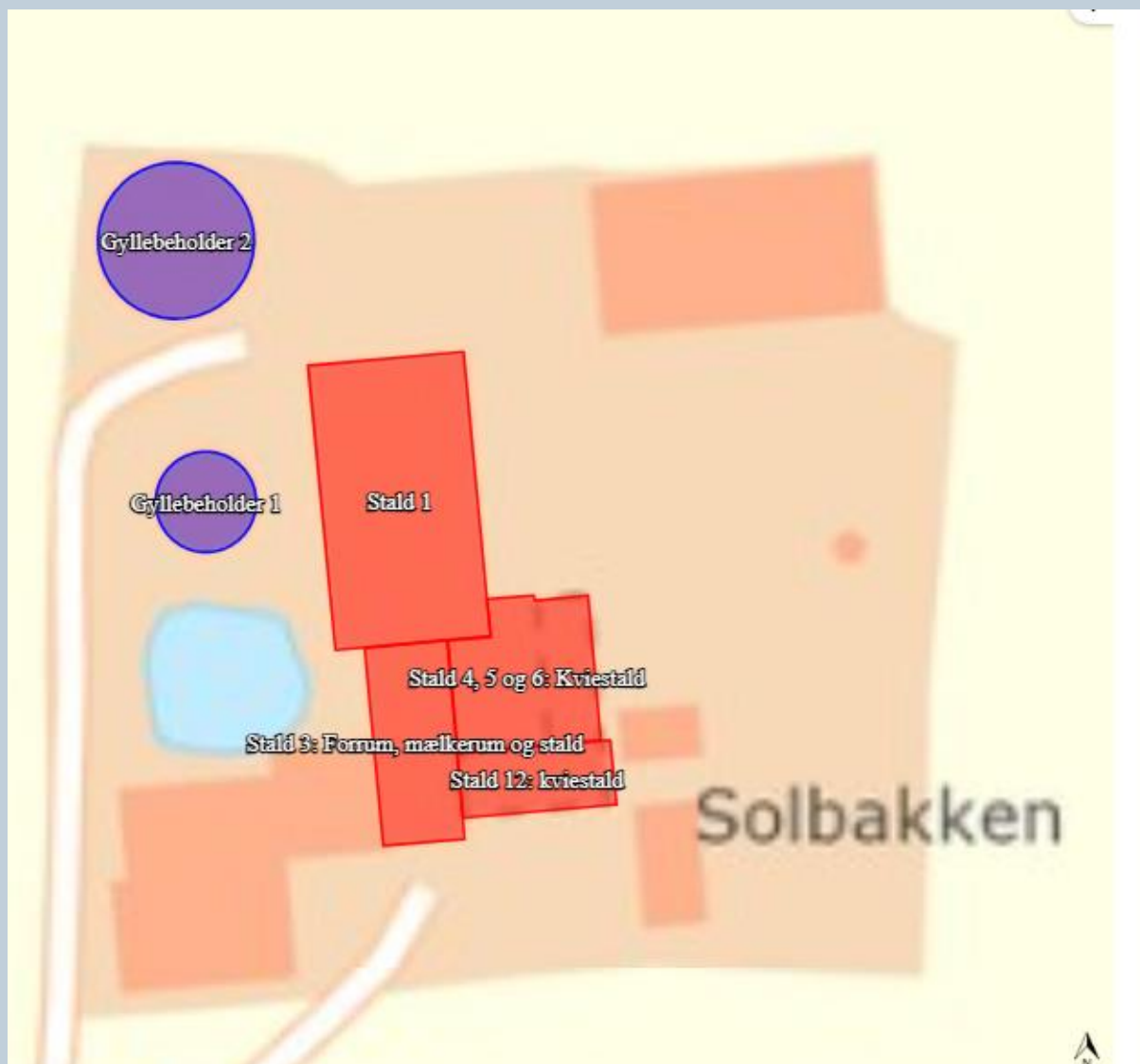

§ 16 b tilladelse efter husdyrbrugloven

Solbakkevej 11, 5874 Hesselager

Afgjort den 21. september 2023

Svendborg
Kommune

Ansøger og kontaktperson	H. Hjelholts uldspinderi ApS Svendborg Landevej 43, 5874 Hesselager
Husdyrbrugets navn og adresse	Solbakkevej 11 5874 Hesselager 5771 Stenstrup
Ejer af ejendommen	Kristian Møller Hedegaard
Ejendomsnummer	4790203686
Matrikelnummer	7a Hesselager By, Hesselager
Virksomhedens art	Vinteropstaldning af får
CHR-nummer	17503
CVR-nummer	19424871
Virksomhedstype	Vinteropstaldning af får med et produktionsareal over 300m ² og en ammoniakemission under 750 kg N ha/år
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Byg, Natur og Miljø, Natur og Miljø Svendborgvej 135, 5762 V Skerninge Tlf. 6223 3444 landbrug@svendborg.dk
Ansøgningens skemanummer	238179
Øvrige afgørelser	Byggetilladelse
Konsulent	Velas I/S Damsbovej 11 5492 Vissenbjerg

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Svendborg Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Kristian Møller Hedegaard
Solbakkevej 11
5874 Hesselager

Miljø og Teknik
Natur og Miljø
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf. 62 23 34 00

Svendborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter husdyrbruglovens¹ 16 b, stk. 1, til husdyrbruget på Solbakkevej 11, 5874 Hesselager.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter husdyrbrugloven fra 2017.

Svendborg Kommune meddeler tilladelsen på baggrund af de indsendte oplysninger og de fastsatte vilkår, og det afgøres, at husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Dato: 21. september 2023

Godkendt: ..... Ida Marie Andersen.....
Agronom

Annonceret på Svendborg Kommunes hjemmeside den 21. september 2023.

Klagefristen udløber den 19. oktober 2023 (4 uger efter annoncering af tilladelsen).

Søgsmålsfristen udløber den 21. marts 2024 (6 mdr. efter annoncering af tilladelsen eller efter en klagenævnsafgørelse).

---

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	4
Indledning	6
Svendborg Kommunes afgørelse	6
<i>Lovgrundlag</i>	6
<i>Afgørelse med vilkår</i>	6
<i>Generelle forhold</i>	9
<i>Retsbeskyttelse</i>	10
<i>Klagevejledning</i>	10
<i>Søgsmål</i>	11
Miljøteknisk redegørelse	12
<i>Vurdering af ansøgers miljøtekniske redegørelse</i>	12
<i>Ejendomsforhold</i>	12
Ansøger og ejerforhold	12
Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug	12
Biaktiviteter	13
<i>Placering</i>	13
Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold	13
Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold	16
Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.	16
<i>Husdyrbrugets anlæg</i>	17
Produktionsareal	17
Indretning af staldanlæg	17
Drift af staldanlæg	17
Ventilation	18
Rengøring	18
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg</i>	19
Ammoniakdeposition til naturområder	19
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)	23
Lugt	25
Støj	29
Rystelser	32
Transport	32
Støv	33
Lys	33

Skadedyr	34
Affald	35
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand	35
<i>Forebyggelse og begrænsning ved uheld</i>	38
<i>Egenkontrol og Overvågning</i>	39
<i>Orientering af naboer</i>	39
<i>Konklusion</i>	39
BILAG	40
Bilag 1. Miljøansøgning.	41
Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger	65
Bilag 3. Placering af pumpeump i stald.....	66
Bilag 4 Svendborg Kommunes tankplads-retningslinjer (februar 2017)	67

Indledning

Svendborg Kommune har via Velas I/S den 6. februar 2023 modtaget ansøgning om ændring af husdyrproduktionen på Solbakkevej 11, 5874 Hesselager. Ansøgningen er indsendt via Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem, og har skema nr. 238119. Der er søgt om et produktionsareal på 800 m², og om at ændre gulvtypen i den tidligere kostald. Øvrige produktionsarealer tages ud af drift, og gyllebeholderne anvendes ikke af husdyrbruget.

Svendborg Kommune meddeler tilladelse og fører tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold.

Der er tidligere meddelt følgende tilladelser efter husdyrbrugloven:

- §11 miljøgodkendelse den 26. marts 2010

Denne tilladelse meddeles efter husdyrbrugloven og er opdelt i 3 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for tilladelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i tilladelsen.

Tredje del er en samling af relevante bilag. Bilag 1 er ansøgers indsendte miljøtekniske rapport, som Svendborg Kommunes afgørelse er baseret på.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven² med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse³, husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Der har været foretaget en orientering af naboer om ansøgningen i perioden 29. august til den 12. september 2023 af 23 parter i sagen (naboer og tilstødende matrikler). Der er ikke indkommet høringsvar.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune meddeler tilladelse til husdyrbruget på Solbakkevej 11, 5874 Hesselager, Matrikel 7a, Hesselager By, Hesselager, i henhold til § 16 b, stk. 1 i husdyrbrugloven.

Tilladelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget, pt. Kristian Møller Hedegaard og ansøger af tilladelsen H. Hjelholts Uldspinderi, som dermed er ansvarlige for, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne tilladelse.

Det afgøres samtidig, at tilladelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

---

² Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

³ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 443 af 26. april 2023 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

⁴ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, BEK nr. 2243 af 29. november 2021 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Tilladelsen omfatter hele husdyrbruget, og tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra den dato, hvor tilladelsen er meddelt.

Hvis tilladelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilladelsen gives på baggrund af de oplysninger, som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Produktionsstørrelse og staldindretning

1. Der må indrettes et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 800 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyretyper:

Stald	Dyretype	Totalt areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
1	Heste, får og geder på dybstrøelse	842	800	Dybstrøelse

2. Anlægget skal være placeret som vist på bilag 2

Rengøring

3. Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.
4. Ved nedvaskning af stalden skal det sikres, at spildevandet ikke løber ud af portåbningerne med en indretning med halmballer og plast eller tilsvarende, og der skal skrubes efterfølgende.

Støj

5. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer samt matrikelgrænser i byzone må ikke overstige følgende værdier:

	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Områder for blandet bolig og erhverv	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Åben og lav bolig bebyggelse	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)	50 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

6. Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
7. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
8. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Støv

9. Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
10. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

11. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.
12. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Bekæmpelse af skadedyr

13. Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium.
14. Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Gødning – opbevaring og håndtering

15. Ejendommens gyllebeholdere indgår ikke i ansøgningen om tilladelse og kan derfor ikke anvendes indenfor rammerne af denne tilladelse.

Opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier

16. Indretning af tanke og tankplads skal følge Svendborg Kommunes "Retningslinjer for indretning af tankpladser – Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg" jf. bilag 4.
17. Ved ændringer af tanke og tankpladser skal Svendborg kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.
18. Opbevaring og håndtering af beholdere, der indeholder spildolie og andre olieolieholdige produkter skal:
  - opbevares i et kar/beholder, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller tilsvarende indretning.
  - være overdækket
  - placeres på belægning, der er tæt overfor olieholdige produkter og uden afløb.
19. Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.

Generelle forhold

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændringer, der kan medføre en forøget forurening eller andre virkninger på miljøet før Svendborg Kommune har meddelt tilladelse hertil. Det vil blandt andet omhandle ændring eller udvidelse af produktionsarealet, herunder staldafsnit og anvendes af gyllebeholdere, dyreholdets sammensætning, plansiloanlæg, fortanke og opsamlingsbeholdere til ensilagevand eller forhold omkring støj, transport m.v. Svendborg Kommune skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Svendborg Kommune gør desuden opmærksom på, at en afgørelse efter § 16 b, efter reglerne i husdyrbrugloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af

bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos kommunen.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne tilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 stk. 1 husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

Husdyrbrugets egenkontrol er undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53 stk. 2 i husdyrbrugloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne tilladelse. Påklages tilladelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven). Klagenævnet afgør, om du er klageberettiget.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen på følgende link: <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke indsendes via klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune. Vi videresender herefter din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret. Du kan finde tilladelsen på Svendborg Kommunes hjemmeside www.svendborg.dk, og klagefristen er dermed 19. oktober 2023 (4 uger efter godkendelsen er annonceret).

Hvis afgørelsen påklages, vil Svendborg Kommune senest tre uger efter klagefristens udløb videresende klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med vores bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Bemærkningerne sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Følgende er orienteret om afgørelsen:

Ansøger:

- H. Hjelholts Uldspinderi, Svendborg Landevej 43, 5874 Hesselager

Ejer:

- Kristian Møller Hedegaard, Solbakkevej 11, 5874 Hesselager

Myndigheder

- Styrelsen for Patientsikkerhed (stps@stps.dk)

Foreninger og organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Greenpeace, info.dk@greenpeace.org

Orientering om denne afgørelse er desuden sendt til ansøgers konsulent fra Velas I/S. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (svendborg@dof.dk) er ligeledes blevet informeret.

Søgsmål

Ønskes tilladelsen prøvet ved domstolene skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Fristen for at anlægge søgsmål er den 21. marts 2024 (6 måneder efter tilladelsen er meddelt).

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i tilladelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

I den indsendte digitale ansøgning (skema nr.: 238179) er der gennemført beregninger for det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af de omkringboende og de nærmeste naturområder.

Vurdering af ansøgers miljøtekniske redegørelse

Svendborg Kommune har gennemgået ansøgers miljøtekniske redegørelse, samt det indsendte skema i husdyrgodkendelse.dk, og vurderer, at oplysningskravet, der er beskrevet i kapitel 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er opfyldt.

Den miljøtekniske redegørelse er vedlagt som bilag 1. Svendborg Kommune har taget udgangspunkt i ansøgers beskrivelser af det ansøgte, samt beregningerne i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk i forhold til de vurderinger og konklusioner, der er gennemført i de efterfølgende afsnit.

Ejendomsforhold

Ansøger og ejerforhold

Tilladelsen meddeles til husdyrbruget på Solbakkevej 11, 5874 Hesselager. Ansøger er H. Hjelholts Uldspinderi ApS, Broholmsvej 15, 5884 Gudme og ejer er Kristian Møller Hedegaard, Solbakkevej 11, 5874 Hesselager.

Ansøger og ejer er dermed ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.

Ansøger har oplyst, at han også ejer Broholmsvej 15, 5884 Gudme, hvor der fåreproduktion.

Svendborg Kommune vurderer, at dette er korrekt. Ansøger oplyser, at der ikke er tale om teknisk-, forurenings- eller driftsmæssig samdrift mellem ejendommene. Miljø- og Fødevarerklagenævnet med afgørelse i sag 20/11190 åbner op for at der kan være tale om samdrift ved anvendelse af fælles anlæg på ejendomme ejet af samme ejer. Svendborg Kommune vil herunder gennemgå de tre kriterier:

Driftsmæssigt forbundet:

Der flyttes dyr fra Broholmsvej 15 til Solbakkevej 11 og Svendborg Kommune vurderer derfor at de to ejendomme er driftsmæssigt forbundet.

Teknisk forbundet:

Solbakkevej 11 får leveret ensilage fra Broholmsvej 15 og der anvendes der samme maskinpark. Svendborg Kommune vurderer at de to ejendomme til en vis grad er teknisk forbundet, men ikke på en sådan måde, at det de skal godkendes samlet, idet de kan drives adskilt.

Forureningsmæssigt forbundet:

Der er næsten 5 km mellem ejendommene. Lugtkonsekvenszonen for begge ejendomme er 0 m, da det er Miljøstyrelsens vurdering, at får der er udegående 5 måneder eller mere, ikke medregnes i lugtberegningen, da lugt kun er problematisk i perioden 1. maj til 1. oktober. Der er ikke sammenfald mellem naturområder, som påvirkes af ammoniak fra begge husdyrbrug. Det er Svendborg kommunes vurdering, at ejendommene ikke er forureningsmæssigt forbundne.

Alle tre kriterier skal være opfyldt før end at der er tale om samdrift. Svendborg kommune vurderer derfor, at der ikke er tale om samdrift.

Vurdering af sammatrifulering

I følge husdyrbruglovens § 3 stk. 1 skal husdyranlæg på samme ejendom godkendes samlet.

I Geodatastyrelsens matrikelregister består ejendommen af én matrikel. Aktuelt er der anlæg som er omfattet af den nuværende tilladelse efter §11 på ejendommen, som der ikke ansøges om. Ansøger oplyser om disse anlæg, at de ikke anvendes i ansøgt drift.

Svendborg Kommune vurderer derfor, at alle ejendommens anvendte anlæg er indeholdt i det ansøgte.

Biaktiviteter

Ansøger har oplyst, at der ikke er andre aktiviteter på husdyrbruget, der er omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven. Der har i forbindelse med ansøgningen om miljøtilladelse været en dialog med ansøger om hvorvidt de gyllebeholdere, der er på ejendommen skal betragtes som en del af husdyrbruget. Ansøger har redegjort for, at de ikke anvendes til den ansøgte produktion med får på dybstrøelse (se redegørelse under gødningshåndtering). Svendborg har derfor vurderet, at de ikke skal indgå tilladelsen, idet de ikke anvendes af husdyrproduktionen på den pågældende ejendom jf. husdyrvejledningen⁵. Det fremgår af helpdesk⁶, at der i afgasset biomasse altid vil være en vis andel husdyrgødning, hvorfor afgasset biomasse vil kunne karakteriseres som husdyrgødning. Dermed vil opbevaring af afgasset biomasse ikke være en biaktivitet, der kræver godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven. Ansøger har oplyst, at det er ejendommens ejer der udlejer gyllebeholderen, så udlejer af gyllebeholderne ikke er samme CVR. nummer som ansøger om tilladelse.

Svendborg Kommune har ikke oplysninger som indikerer, at der skulle være tale om biaktiviteter og vurderer derfor, at dette ikke er tilfældet.

Placering

Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger 556 m øst for Hesselager by ca. 15 km nordøst for Svendborg. Placeringen af husdyranlæggets eksisterende bygningsmasse fremgår af nedenstående kort og af bilag 2:

---

⁵ <https://husdyrvejledning.mst.dk/kom-godt-i-gang/saerligt-om-godkendelsespligt-og-tilladelseskrav/#8>

⁶ <https://husdyrvejledning.mst.dk/helpdesk/helpdesk-svar/opbevaring-af-husdyrgoedning-og-ensilage/anlaeg-til-mellemopbevaring-af-afgasset-biomasse/>

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk af husdyrbrugets anlæg, kun stald 1 er med i ansøgt drift.

De efterfølgende vurderinger af placering og miljøpåvirkningerne tager udgangspunkt i det beskrevne anlæg.

Afstandskrav

Svendborg Kommunes bemærkninger og vurdering

Dette afsnit vurderer anlæggets placering i forhold til afstandskrav i §§ 6-8 i husdyrbrugloven.

§6

Etablering, udvidelse og ændringer af husdyranlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening er ikke tilladt i eller indenfor 50 m fra byzone/sommerhusområder, lokalplanlagte områder og nabobeboelser. Da det konkrete projekt ikke medfører en forøget forurening for så vidt angår lugt, ammoniak, støj, støv mv. vurderer Svendborg Kommune, at projektet ikke er omfattet af afstandskravene i husdyrbruglovens § 6.

Område	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 m	540 m (Hesselager by) 2,32 km
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	1,13 km (lokalplan 71)
Nabobeboelse	50 m	130 m (Solbakkevej 12)

Svendborg Kommune vurderer, at de valgte udpegninger og afstande er korrekte, og at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 6.

§7

Ifølge husdyrbruglovens §7 må der ikke etableres, udvides eller ændres husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg inden for 10 m fra ammoniakfølsomme naturtyper.

Der ligger ingen naturområder indenfor 10 m fra det ansøgte anlæg.

§8

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening skal overholde en række afstandskrav til f.eks. vandindvindingsanlæg, dræn mv. Afstandskravene og afstanden til de konkrete anlæg/områder fremgår af den efterfølgende tabel. Der sket en reduktion i ammoniakbelastningen med det ansøgte, og som det fremgår af tilladelsen er der ikke en lugtemission fra husdyrbruget i ansøgt drift. Svendborg kommune har i tilladelsen vurderet, at der ikke er øget forurening på andre områder, hvorfor afstandskravene i § 8 ikke skal overholdes. Ansøger har for en god ordens skyld opmålt afstandene, som fremgår af nedenstående tabel.

Område	Afstandskrav	Afstand
Nabobeboelse	50 m	Ca. 132 m fra stald 1
Eksisterende eller ifølge Kommuneplanens ramme-del fremtidigt byzone- eller sommerhusområder	50 m	Ca. 557 m fra stald 1
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50 m	Ca. 794 m fra stald 1
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (markvanding, drikkevandsboringer for < 9 brugere, private boringer)	25 m	Ca. 35 m fra stald 1 til boring nr. 156.443
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Ca. 1.1 km fra stald 1 til boring nr. 156.177
Vandløb	15 m	Ca. 636 m fra stald 1
Dræn	15 m	> 15 m
Søer	15 m	Ca. 13 m fra stald 1
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ca. 171 m fra stald 1
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Der er ikke nogen levnedsmiddelvirksomheder inden for 25 fra husdyrbruget)
Beboelse på samme ejendom Afstandskravet gælder ikke ensilageopbevaringsanlæg	15 m	Ca. 31 m fra stald 1
Naboskel	30 m	Ca. 90 m fra stald 1

Svendborg kommune er enig i udpegninger og at det eneste afstandskrav, som ikke er overholdt, er afstandskravet til søen på ejendom, da der ikke er øget forurening fra husdyrbruget, vurderer kommune, at det ikke der er krav om at dette overholdes og risiko for øget forurening af søen.

Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold

Der er ikke vurderet på planmæssige forhold, da ændringerne sker i eksisterende bygninger.

Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.

Det fremgår af husdyrbrugloven, at loven særligt tilsigter, at bevare landskabet, kultur- og bymiljøer, værdifulde bebyggelser og at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource. Kulturhistoriske og rekreative værdier samt geologiske interesser betragtes oftest som en del af de landskabelige værdier. I det efterfølgende redegøres der for de parametre, der er relevante for det konkrete projekt. Dette projekt omfatter ikke nybyggeri og det vurderes derfor ikke at have en væsentlig påvirkning af landskab, kulturhistorie, rekreative områder, geologiske værdier, bymiljøer og værdifulde bebyggelser.

Husdyrbrugets anlæg

Produktionsareal

Den eksisterende tidligere kostald jf. bilag 2 indrettes til produktion af dyr i Flex-gruppe "heste, får og geder på dybstrøelse", og på følgende måde:

Stald	Dyretype	Totalt areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
1	Heste, får og geder på dybstrøelse	842	800	Dybstrøelse

I ansøgers miljøansøgning fremgår placeringen af produktionsarealet.

Svendborg Kommune vurderer, at det oplyste produktionsareal i det eksisterende staldanlæg, er i overensstemmelse med Svendborg Kommunes oplysninger fra det tidligere godkendte staldanlæg, oplysninger fra BBR, samt de faktiske forhold på bedriften, som det er konstateret ved tilsyn, idet nogle produktionsarealer tages ud af drift.

Det fremgår af de efterfølgende vurderinger, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at der kan stilles vilkår, der tillader etablering og indretning af det ansøgte husdyrbrug. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at ændringer af størrelse, indretning, dyretype, dyreart ikke må ske uden Svendborg Kommunes godkendelse.

Fastsættelse af vilkår:

- Der må etableres et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 800 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyretyper:

Stald	Dyretype	Totalt areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
1	Heste, får og geder på dybstrøelse	842	800	Dybstrøelse

- Anlægget skal være placeret som vist på bilag 2

Indretning af staldanlæg

Ansøger har redegjort for, at der etableres en pumpeump forbundet med de gamle gyllekanaler til opfyldelse af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Se bilag 3.

Drift af staldanlæg

Ifølge husdyrbrugloven skal der for husdyrbrug, der har en ammoniakemission, der er større end 750 kg N/ha/år, fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Med udgangspunkt i den ansøgte

husdyrproduktion herunder anvendt produktionsareal samt gødningsopbevaringsanlæg beregnes - i det digitale ansøgningssystem - husdyrbrugets faktiske ammoniakemission, og et tilhørende krav til BAT. Beregningen af BAT-kravet inddrager en proportionalitetsvurdering i henhold til Miljøstyrelsens vejledning mv.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser følgende resultat for den samlede udledning af ammoniak fra husdyrbruget:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	392,0	0,0	392,0
Nudrift	1264,0	204,9	1468,9
8 års-drift	1264,0	204,9	1468,9

Det fremgår af ovenstående at Bat ikke overskrider 750 kg N/ha/år jf ansøgningssystemet, og BAT kravet er ikke aktuelt.

Samlet BAT beregning ? i

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	392	0	392
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	392	0	392
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT ? i

	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens Begrundelse
Rediger	392				

Ventilation

Staldanlægget er åbent og dermed indrettet med naturlig ventilation, som sikrer et stort luftskifte. Da der kun er naturlig ventilation i stalden, stilles der ikke vilkår hertil.

Rengøring

Ansøger har redegjort for, at det ikke er normal praksis at nedvaske dybstrøelsesstalde til vinteropstaldning af får. Svendborg kommune vurderer dog, at der jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen om indretning af stalde og afløb, at stalden skal indrettes, så en nedvaskning er mulig, uden at der sker spild til omgivelserne. Ansøger har redegjort for, at hvis stalden nedvaskes vil han sikre, at spildevandet ikke løber ud af portåbningerne med en indretning med plast og halmballer samt, at der vil være en skraber til rådighed til at sikre at spildevandet ender i pumpeumpen. Der stilles vilkår om dette.

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at staldanlægget til hver en tid skal renholdes og rengøres, så den miljømæssige påvirkning begrænses og der opnås en god staldhygiejne, og der stilles vilkår herom. Dette vil bl.a. indebære, at dybstrøelsesarealer holdes tørre.

Fastsættelse af vilkår:

- *Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.*
- *Ved nedvaskning af stalden skal det sikres, at spildevandet ikke løber ud af portåbningerne med en indretning med halmballer og plast eller tilsvarende, og der skal skræbes efterfølgende.*

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg

Miljøpåvirkningen fra husdyrbrugets anlæg vurderes i forhold til den faktiske emission fra produktionsarealet. Hvor det er relevant eller, hvor loven fastlægger det i en metode, vurderes merpåvirkningen i forhold til henholdsvis nudrift og 8 års drift.

Svendborg Kommune vurderer, at oplysningerne for nudriften og 8 års driften, der er opgivet i den digitale ansøgning, er korrekte, og at disse kan danne grundlag for de efterfølgende vurderinger.

Ammoniakdeposition til naturområder

Det fremgår af ansøgningen, at ammoniakemissionen er 1224,9 kg N/år i 8-årsdrift og nudrift. Emissionen fra det ansøgte anlæg er 596,9 kg N/år. Da metoden som naturområder vurderes på, har ændret sig, siden der sidst blev meddelt godkendelse til husdyrbruget i 2010, foretages der en naturvurdering igen, selvom ammoniakdepositionen er reduceret.

Ansøger har udpeget en række naturområder, og husdyrbrugets ammoniakdeposition er beregnet hertil. De valgte naturområder fremgår af miljøansøgningen i bilag 1, og af kort under de enkelte beskrivelser af natur-kategorierne.

Svendborg Kommune vurderer, at der derudover ligger et §3-beskyttet sø indenfor ca. 10 m af husdyrbruget. Naturområdet er ikke omfattet af husdyrbruglovens kategori 1, 2 og 3 naturområder. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal gennemføres en vurdering af husdyrbrugets eventuelle påvirkning af dette naturområde, og der er med udgangspunkt i ansøgers oplysninger er gennemført en beregning af ammoniakdepositionen til ejendommens sø.

I forhold til de gennemførte beregninger af ammoniakdepositionerne vurderer Svendborg Kommune, at oplysninger om kildehøjder, ruhed og kumulation, er korrekte.

Resultatet af de gennemførte beregninger fremgår af den efterfølgende tabel.

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Nærmeste ikke kategori natur i Natura 2000	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
kat. 3 overdrev NØ	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	-0,2	-0,2	0,1	▼
sø på ejendom	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	-8,7	-8,7	2,9	▼
Potentiel ammoniakfølsom skov mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,0	▼
Potentiel ammoniakfølsom skov mod syd	Kategori 3	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,0	▼
Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	1	S	-0,1	-0,1	0,0	▼
Kat. 3 overdrev	Kategori 3	Ansøger	2	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 3 mose mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	2	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 3 mose mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,0	▼
Kat. 3 mose mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	1	S	-0,1	-0,1	0,0	▼
Kat. 3 mose mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	1	Bn	-0,1	-0,1	0,0	▼
Kat. 2 overdrev	Kategori 2	Ansøger	1	Bn	-0,1	-0,1	0,0	▼
Kat. 1 sø	Kategori 1	Ansøger	1	V	0,0	0,0	0,0	▼

Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26. Til hjælp kan kortlaget "kumulation" i husdyrgodkendelse.dk's kort anvendes.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de Natura 2000-naturtyper, som er omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1. Det er de ammoniakfølsomme naturområder, der er udpegningsgrundlag for det internationale naturområde, og som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ifølge husdyrbrugloven må den totale kvælstofdeposition maksimalt må udgøre 0,7 kg N/ha/år, dog 0,4 eller 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes 1, eller mere end 1 husdyrbrug i nærheden.

Ansøger har udpeget følgende kategori 1 naturpunkter:

Kategori 1 naturpunkter nær husdyrbruget. Det nærmeste punkt er markeret med blå pil.

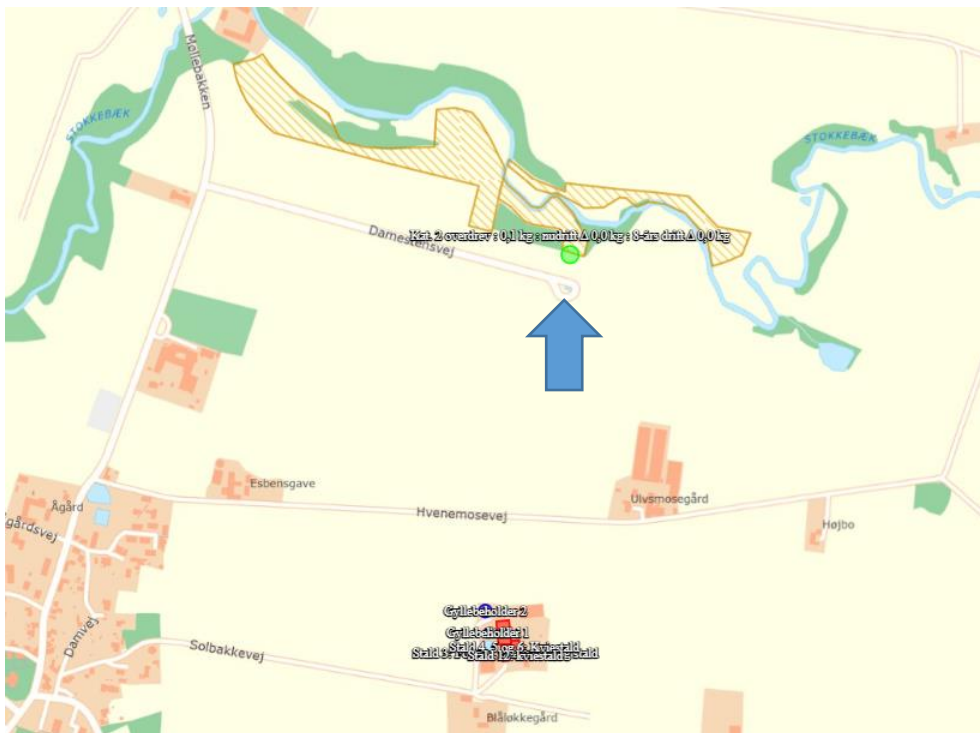
Der er regnet med kumulativ effekt fra 1 andet husdyrbrug.

Naturområde "kat. 1 sø" er beskrevet i miljøansøgningen. Totaldepositionen til naturområdet 0,0 kg/ha/år. Dermed overholdes husdyrbruglovens grænseværdi på 0,4 kg N/ha/år i husdyrbrugloven.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsom natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor Natura 2000-områder f.eks. højmoser og lobeliesøer, § 3-beskyttede heder større end 10 ha, og § 3- beskyttede overdrev større end 2,5 ha. Husdyrbrugloven krav til kategori 2 natur er en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende kategori 2 naturpunkt:

Kategori 2 punkter nær husdyrbruget. Det nærmest punkt er markeret med blå pil.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der ligger cirka 650 m nord for staldanlægget.

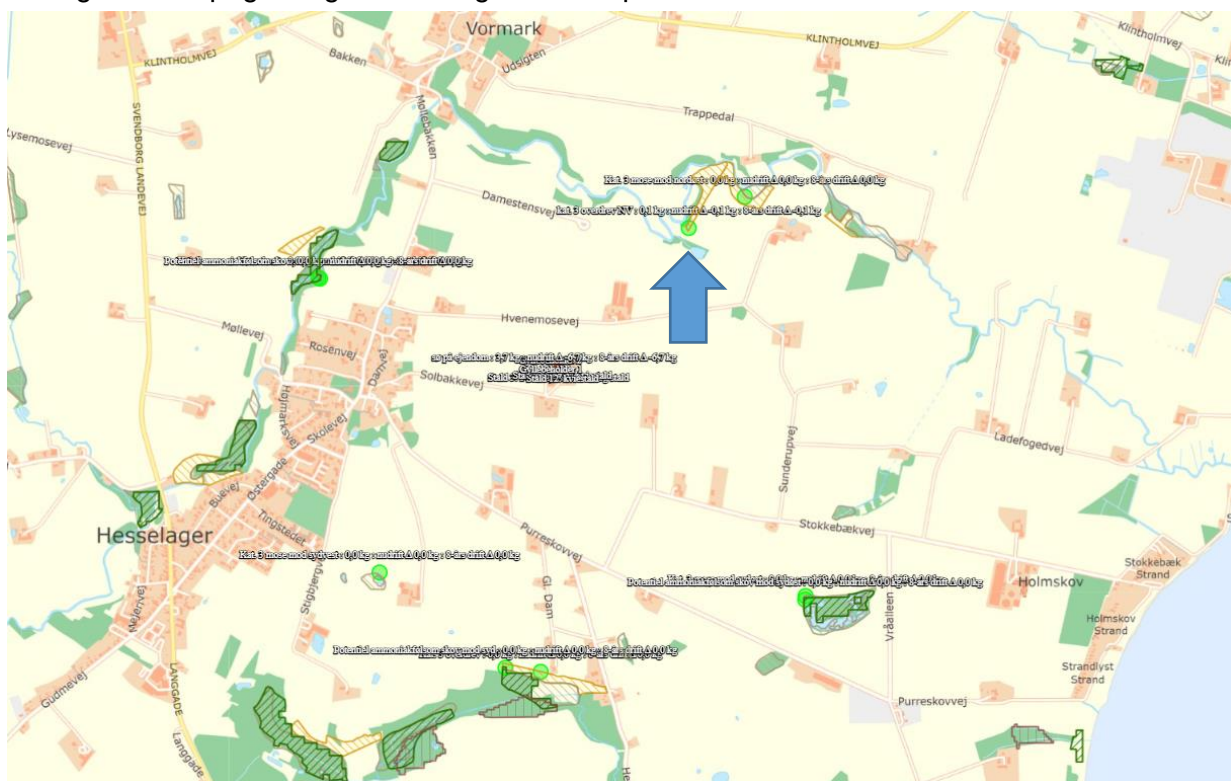
Naturområdet "kat. 2 overdrev" er beskrevet i miljøansøgningen. Totaldepositionen og til naturområdet er 0,0 kg N/ha/år og merdeposition til naturområdet er 0,0 kg N/ha/år, og dermed overholdes husdyrbruglovens krav til kategori 2 natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder, som ikke allerede er omfattet af kategori 1 og 2. Det vil sige § 3-beskyttede heder, moser og overdrev, og derudover også ammoniakfølsomme skove. Enge og strandenge regnes ikke for ammoniakfølsom natur, og er derfor ikke omfattet af Kategori 3.

I henhold til husdyrbrugloven kan kommunen stille krav om maksimal merdeposition til denne type af naturområder, dog ikke under 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende Kategori 3 naturpunkter:

Kategori 3 punkter nær husdyrbruget. Nærmest punkt er markeret med blå pil, øvrige med grønne prikker.

De nævnte naturområder er beskrevet i miljøansøgningen.

Svendborg Kommune har tilføjet et kat. 3 overdrev, som ligger lidt nærmere husdyrbruget i en afstand på ca. 760 m mod nordøst. Merdepositionen til naturområdet er negativ (-0,1 kg N/ha/år) og totaldepositionen er 0,1 kg N/ha/år. Der er ikke ammoniakdeposition på de øvrige naturområder i kategori 3. Da ammoniakdepositionen ikke overskrider 1 kg N/ha/år kan ændringerne på husdyrbruget således ikke forårsage tilstandsændringer af kategori 3 naturområder, hvorfor Svendborg Kommune ikke finder det relevant at stille vilkår om dette.

Øvrig natur - §3-beskyttede naturområder

Det er tidligere beskrevet, at der ligger en §3-beskyttet sø indenfor ca. 10 m af husdyrbruget. Naturområdet er ikke omfattet af husdyrbruglovens kategori 1, 2 og 3 naturområder. Det er

Svendborg Kommunes vurdering, at der skal gennemføres en vurdering af husdyrbrugets eventuelle påvirkning af søen.

Ammoniakdepositionen til søen har en negativ merdeposition på -6,7 kg N ha/år. Miljøstyrelsen har vurderet at ved merbelastning på under et kilo N vil der ikke kunne ske tilstandsændringer på beskyttede naturområder. Svendborg Kommune vurderer på denne baggrund, at husdyrbruget ikke vil forårsage tilstandsændringer på søen.

Øvrig natur - udpegningsgrundlag for NATURA 2000-område

Nærmeste naturområde indenfor NATURA-2000 området "Søer ved Tårup og Klintholm" som ikke er omfattet af husdyrbruglovens natur-kategorier er en §3 sø ca. 2,9 km fra husdyrbruget lidt nord for den allerede udpegede kategori 1 sø. Ammoniakdepositionen til dette område er 0 kg N/ha/år. Det ansøgte projekt vil ikke medføre nogen fysiske ændringer af det konkrete naturområde.

På den baggrund vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke NATURA 2000 området.

Samlet vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at

- kravene om maksimalt tilladt totaldeposition for kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.
- der ikke er grundlag for at fastsætte krav til maksimal merdeposition i forhold til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og § 3 natur.
- der ikke er nogen påvirkning af internationale naturområder.

Der stilles derfor ikke yderligere vilkår med henblik på at begrænse ammoniak-emissionen fra driften af husdyrbruget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets⁷ Bilag IV. Disse Bilag IV-arter er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen indebærer forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder, yngle- og rasteområder, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Beskyttelsen skal sikre, at arterne kan opnå "gunstig bevaringsstatus".

Før kommunen kan træffe afgørelse om godkendelse skal der foretages en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arter, jf. gældende habitatbekendtgørelse⁸.

Svendborg Kommune har kendskab til at følgende bilag IV-arter kan forekomme i lokalområdet:

Hasselmus, Vandflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus, Dværgflagermus, Markfirben, Klokkefrø, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og Strandtudse. Men i området er der kun gjort konkrete fund af Hasselmus og Klokkefrø.

---

⁷ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

⁸ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Padder

Klokkefrø og Stor vandsalamander er udpegningsgrundlag i Natura 2000-område Nr. 118 Søer ved Tårup og Klintholm ca. 2,6 km fra husdyrbruget.

Klokkefrø lever i lysåbne rene vandhuller.

Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og Springfrø yngler i vandhuller af forskellig størrelse. De skal helst være solbeskinnede, med rent vand og uden fisk. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog være sommerlevested, selv om de ikke egner sig som ynglested. Spidssnudet frø yngler også ved bredden af store søer og i overskyggede ellesumpe.

Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Strandtudslen lever på Sydfyn på strandenge eller på bredden af næringsfattige søer. Den er følsom overfor tilgroning. I yngletiden søger op til de højere partier af de lavvandede strandenge.

Det er under kategori 1 og vurdering af nærmeste natura 2000 område allerede vurderet, at søerne ved Tårup og Klintholm ikke vil blive påvirket af ændringen på husdyrbruget.

Der findes én sø inden for 10 m af staldanlægget. Det vurderes, at vandhullets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt. Se ovenstående afsnit om § 3 natur. Det ansøgte projekt påvirker desuden ikke småskove, levende hegn eller sten- og jorddiger. På den baggrund vurderes det, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge bilag IV-padders yngle- eller rasteområder.

Hasselmus

Hasselmusene lever i småskove, beplantninger og levende hegn. Der er gjort fund af Hasselmus i en potentiel ammoniakfølsom skov 6 km syd for husdyrbruget, men de kan forekomme nærmere husdyrbruget. Der er ikke ammoniakdeposition på skoven. Det er desuden tidligere i naturafsnittet vurderet, at ændringen på husdyrbruget ikke tilstandsændrer de ammoniakfølsomme skove, som ligger nærmere husdyrbruget. Da der ikke foretages ændringer i skove, levende hegn, skovbryn, bevoksede småbiotoper og lignende beplantninger, vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for Hasselmus.

Markfirben

Der er ikke gjort konkrete fund af Markfirben nær ejendommen, men de kan forekomme. Markfirben kan forekomme i området, de foretrækker sandede, soleksponerede levesteder, eksempelvis markkanter, sten- og jorddiger og skovveje.

Markfirbenet yngler på menneskeskabte levesteder som vejskråninger, jernbaneskråninger og råstofgrave (typisk grusgrave), og mere naturlige levesteder som overdrev, heder, højmoser, strandenge, klitter og kystskrænter. Yngleområderne skal indeholde solvendte skrånninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser. Disse solvendte skrånninger er altafgørende for markfirbenet.

Derudover benytter markfirben linjeformede terrænelementer såsom vejrabatter, skovbryn, jernbanetraceer, levende hegn, stengærder o.lign. som spredningskorridorer.

Yngle- og rasteområder for markfirben kan blive skadet af anlægsarbejde, som f.eks. medfører opsplitning af bestande.

Der nærmeste kendte naturlige levested for markfirben tæt på husdyrbruget er det overdrev, som allerede er vurderet under kategori 2. Overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt. Se ovenstående afsnit om kategori 2-natur. Det ansøgte projekt påvirker desuden ikke skovbryn, levende hegn, sten- og jorddiger eller andet som kan opsplitte bestande. På den baggrund vurderes det, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for markfirben.

Flagermus

Sydflagermus yngle- eller rasteområder vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer forringelse af bygninger, da de yngler i huse. *Sydflagermus* vælger næsten altid beboelseshuse gerne lidt større villaer eller større huse på landet. De vælger aldrig mere åbne bygninger som lader og lignende. De vil desuden kunne blive påvirket af større ændringer af skovkantens placering, forløb og beskaffenhed.

Vand-, Brun og Dværgflagermus kan blive negativt påvirket af fældning af træer med hulheder, træer med revner og sprækker, kapning af grene med hulheder osv. De kan desuden påvirkes negativt af større ændringer af skovkanternes placering, forløb og beskaffenhed, plantning af nåletræer efter afdrift af gammel løvskov og selektiv fældning af træer med potentiale for hulheder ved udtynding af skov. Da dværgflagermus ofte har sommerkvarter i huse af varierende type, kan de desuden ligesom *Sydflagermus* påvirkes negativt af forringelser af bygninger.

Da der ikke rives bygninger ned, fældes træer eller ændres på bevoksning og tilstanden af søer i området ikke ændrer sig, som følge af det ansøgte projekt, vurderes det, at yngle- eller rasteområder for flagermus ikke kan blive beskadiget eller ødelagt, af det ansøgte projekt.

Samlet konklusion

Samlet set vurderer kommunen derfor, at den ansøgte udvidelse på ejendommen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for områdets særligt beskyttede arter. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til områdets særligt beskyttede arter.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og udbringning primært reguleres ved generelle regler om overdækning af gyllebeholdere og oplag af fast gødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, samt om tidspunkter, arealer og udbringningsmetoder, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen⁹.

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes. Husdyrbruglovens genekriterier er fastlagt i forhold til

---

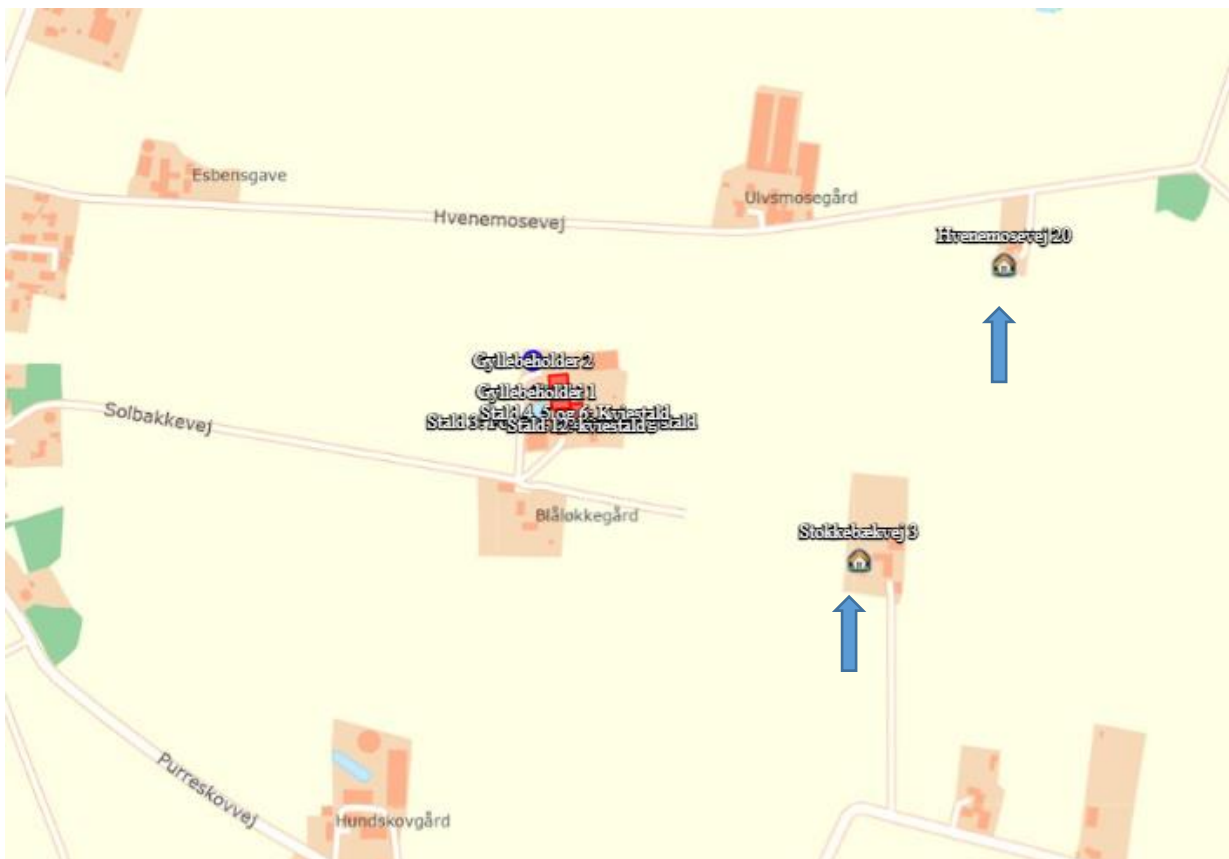
⁹ Bekendtgørelse om anvendelse af gødning, BEK nr. 1142 af 10. juli 2022

enkeltboliger, samlet bebyggelse¹⁰ og lokalplanlagt boligområde m.v.¹¹ i landzone og byzone/sommerhusområde.

Ifølge husdyrbrugloven reduceres de modelberegneede geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der ligger andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 m fra enkeltliggende boliger.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model¹² og FMK-modellen¹³. Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Ansøger har beskrevet og vurderet hvor nærmeste enkeltliggende boliger, samlede bebyggelse/lokalplanlagte område samt byzone er beliggende. Det efterfølgende oversigtskort viser placeringen af de udpegede boliger og områder.

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af enkeltbolig – markeret med blå pile.

¹⁰ Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

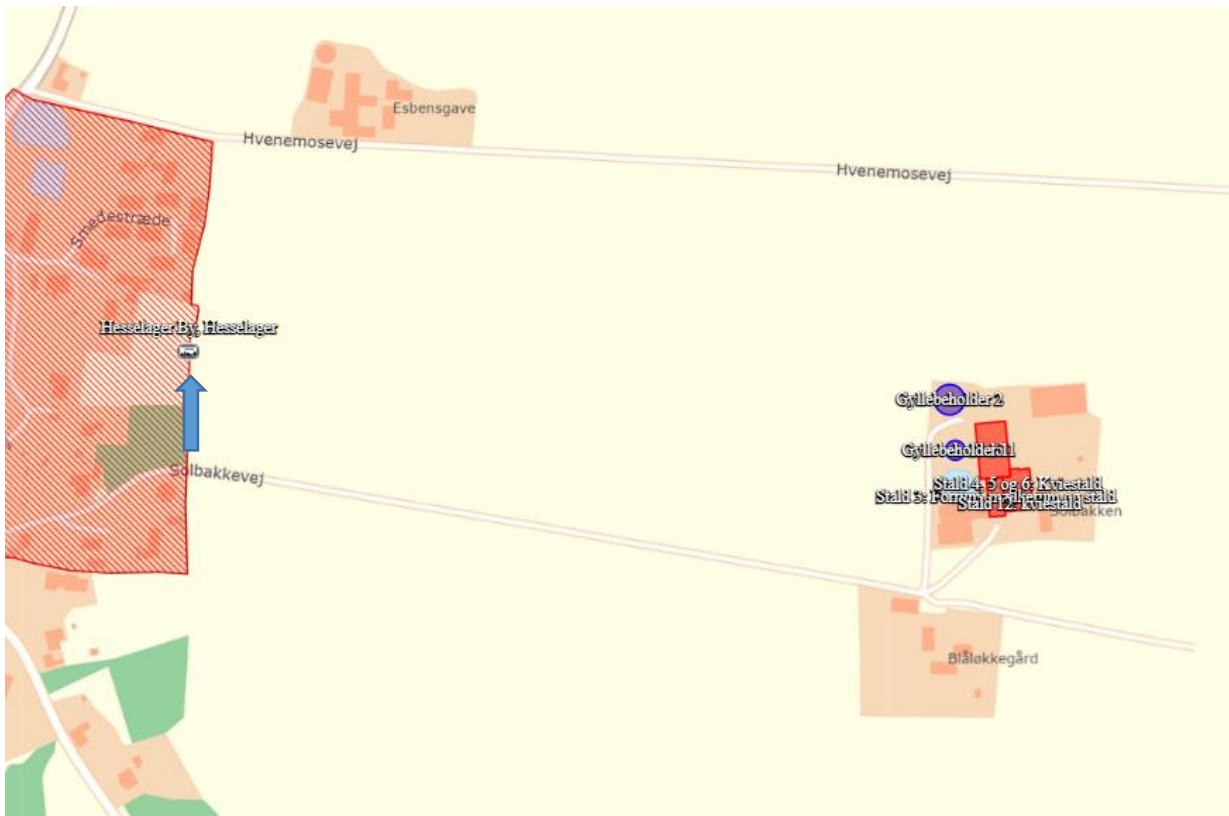
¹¹ Lokalplan i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

¹² Tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML-Operationelle Multi Luftforureningsmodel

¹³ Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002.

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nærmeste samlede bebyggelse og lokalplanlagte boligområde i landzone – markeret med blå pile

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nærmeste byzone- markeret med blå pil

Svendborg Kommune har vurderet, at de valgte udpegninger er korrekte. Svendborg kommune har desuden vurdereret på om der skulle regnes med kumulation fra Purrekskovvej 22 i forhold til nærmeste enkeltbolig. Dette er ikke tilfældet da den korrigerede gene afstand jf. skema nr. 84022 for gældende tillæg til denne ejendom er 137 m.

Ansøger har i ansøgningssystemet gennemført en beregning af lugtbelastningen ved ovenstående beregningspunkter, og resultatet fremgår af den efterfølgende tabel:

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
Hvenemosevej 20	0	NY	0	0	0	Ja	▼
Stokkebækvej 3	0	NY	0	0	0	Ja	▼
Lokalplan nr. 51	0	NY	0	0	0	Ja	▼
Rosenvvej 6	0	NY	0	0	0	Ja	▼
Hesselager By, Hesselager	0	NY	0	0	0	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 0 m

Svendborg Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet i forhold til lugt er overholdt. Idet der ikke er lugt fra anlægget, hvilket skyldes, at der er tale om vinteropstaldede får og det er Miljøstyrelsen vurdering, at lugt generes fra maj til oktober, hvor disse dyr ikke er på stald. Der stilles derfor ikke vilkår til begrænsning af lugt fra husdyrbruget.

Støj

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbrug skal håndteres og vurderes i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger om "Ekstern støj". Det betyder bla., at der i miljøgodkendelsen skal fastsættes støjgrænser, der sikrer, at omgivelserne ikke belastes med støj, der er større end støjgrænserne. Samtidig skal der gennemføres en vurdering af, om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne vurdering tager udgangspunkt i ansøgers oplysninger om *støjemissionen*, og Svendborg Kommunes orienterende beregning af *støjimmissionen* (støjbelastning) i de nærmeste omgivelser.

Emissionen bestemmes med udgangspunkt i oplysninger om de væsentligste støjkloder herunder placering, kildestyrke, driftstid, afskærmning mv. Immissionen bestemmes ved beregning med udgangspunkt i emission, afskærmning, afstandsdæmpning mv.

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkloder og fra den interne transport på ejendommen.

Støjgrænser

Husdyrbruget på Solbakkevej 11 er placeret i det åbne land, og afstanden til nærmeste byzone er 546 m. Svendborg Kommune vurderer derfor, at der skal fastsættes støjgrænser for åben og lav bolig bebyggelse for dette område, mens der for øvrige fritliggende enkeltboliger fastsættes støjgrænser for "område for blandet bolig og erhverv". Idet det åbne land betragtes som landbrugets arbejdsområde.¹⁴

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved område for åben og lav boligbebyggelse og boliger i det åbne land end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel.

	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Områder for blandet bolig og erhverv	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Åben og lav bolig bebyggelse	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)	50 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende

¹⁴ Vejledning fra Miljøstyrelsen. Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984

periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Støjmission

Ansøger har i miljøansøgningen redegjort for støjmissionen ved at oplyse om de primære støjkloder og klodernes driftstid og placering. Der er tale om følgende kloder:

- Driftstøj fra kørsel med foder samt traktor kørsel til og fra ejendommen

Det er tidligere i denne tilladelse vurderet, at ejendommen gyllebeholdere ikke indgår i ansøgningen, da de ikke anvendes af husdyrbruget. Svendborg Kommune vurderer derfor, at de ikke skal indgå i støjvurderingen heller. Svendborg kommune har i forbindelse med tilsyn på husdyrbruget spurgt ind til eventuelle andre støjkloder, så som snitning af ensilage, foderblanding og klipning af får. Ansøger oplyser, at det ikke forekommer på ejendommen.

Svendborg kommune vurderer ud fra ansøgers supplerende oplysninger, at der ikke er betydende støjkloder på husdyrbruget og at en egentlig støj vurdering kan udelades.

Støj fra intern transport

Intern transport kan også bidrage til støjbelastningen i omgivelserne – i den konkrete ansøgning vil den interne transport primært forårsages af transportere, der kører til og fra ejendommen med ensilage, mens dyrene er på stald. I hverdagene kan der i gennemsnit forventes ca. 1 transport, hver anden dag. Der er et generelt fald i antallet af transportere, da der ikke længere vil blive hentet mælk og husdyrbruget ikke anvender gyllebeholdere. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det begrænsede antal kørsler til og fra ejendommen i hverdagen vil være uden betydning for den samlede støjbelastning fra husdyrbruget.

Støj fra dyrehold

Klagenævnet¹⁵ har redegjort for, at der med henvisning til Miljøstyrelsens vejledninger ikke er vejledende støjgrænser for dyrehold, og at støj fra dyr mest hensigtsmæssigt reguleres i forhold til placering og afstand til de omkringboende eller ved at begrænse tidspunktet for støjpåvirkningen. For husdyrbruget på Solbakkevej 11 flyttes fårene 2 gange om året - ind i stalden om vinteren og ud på fold til foråret. Ind- og udlevering foregår nord for stalden. Umiddelbart er det Svendborg Kommunes vurdering, at dyretypen og de fåtallige udleveringer sikrer, at der er, ikke vil være væsentlige støjgener fra dyreholdet og der stilles derfor ikke særlige vilkår til begrænsning af støj fra dyreholdet. Svendborg Kommune vurderer dog, at der skal fastsættes et generelt vilkår om, at dyreholdet ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

---

¹⁵ Sag 19/05023 af 25. januar 2021, [Afgørelse \(naevneneshus.dk\)](https://naevneneshus.dk)

Støj-immission

Med udgangspunkt i ovenstående har Svendborg kommune vurderet, at der ikke er betydende støjkloder på husdyrbruget og at det derfor ikke er relevant at gennemføre en orienterende beregning af støjbelastningen.

Fastsættelse af vilkår:

- Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer samt matrikelgrænser i byzone må ikke overstige følgende respektive værdier:

	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Områder for blandet bolig og erhverv	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Åben og lav bolig bebyggelse	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)	50 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

- Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
- Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
- Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt. Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier. Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj. Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer. Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Rystelser

Ansøger oplyser at der ikke forekommer kendte aktiviteter på ejendommen der kan medføre rystelser, der generer omgivelser af væsentlig grad.

Svendborg Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke umiddelbart vil give anledning til væsentlige gener i form af rystelser.

Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt og støv. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

Ansøger har afgivet følgende oplysninger om transporter til og fra ejendommen, og til- og frakørsel samt interne transportruter.

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode (ca.)
	Nudrift	Ansøgt	Hyppeghed/periode
Afhentning af døde dyr	52	12	1 pr. måned
Afhentning af mælk	183	0	
Levering af kraftfoder	12	0	
Transporter fra biogas	168	0	Ved brug af 20 m ³ vogn
Dybstrøelse	30	30	

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode (ca.)
	Nudrift	Ansøgt	Hyppeghed/periode
Ensilage	5	151	Daglig, mens fårene er på stald
I alt	Ca. 450	Ca. 193	

Svendborg Kommune vurderer, at antallet af transporter fra husdyrbruget mere end halveres, som følge af, at der ikke længere hentes mælk på husdyrbruget, og at gyllebeholderne ikke anvendes af husdyrbruget. Der vil i gennemsnit være ca. 1 transport hver anden dag. Nærmeste nabo er Solbakkevej 12, hvor alle transporterne passerer. Stuehuset på ejendommen er dog placeret tilbagetrukket på grunden og vil delvist være afskærmet af egne udhuse. Eneste tilkørselsvej til husdyrbruget er Solbakkevej, hvilket betyder at alle husdyrbrugets transport går gennem dele af byzonen omkring Hesselager. Svendborg Kommune kan ikke regulere færdsel på offentlig vej, men ind- og udkørsel fra ejendommen. Grundet halveringen af antallet af transporter vurderes det ikke at ind- og udkørsel vil give anledning til væsentlige gener.

Husdyrbrugets placering og transportveje. Byzone markeret med rød skravering. Privat fællesvej med grønt og kommunevej med rødt.

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af beliggenheden af husdyrbruget i forhold til omboende samt antallet og karakteren af transporter, at transport til og fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener for omboende.

Støv

Der vil kunne forekomme støvgener i forbindelse med intern/ekstern transport samt håndtering af foder og halm

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener.

Svendborg Kommune stiller følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle støvgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*

Lys

Svendborg Kommune vurderer på grundlag af omfanget af udebelysning samt afstand til og beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Svendborg Kommune fastsætter følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle lysgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.*
- *Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*

Skadedyr

Skadedyr, der kan forekomme i tilknytning til husdyrbrug, vil oftest være flue, rotter og mus.

Ansøger har i miljøansøgningen beskrevet, at skadedyr forebygges og bekæmpes på følgende måde:

- Der vandes med Neporex mod fluer
- Oprydning af foderrester
- Der tages kontakt til kommunal rotte bekæmper ved behov

Forebyggelse af fluegener kræver først og fremmest en god gødningshåndtering, og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Der er tidligere fastsat vilkår om rengøring, der skal sikre, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Forebyggelse af rotter og mus sker bla. ved at sikre, at der hvor foder håndteres og opbevares skal der renholdes og vedligeholdes, og der stilles vilkår herom. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr skal tage udgangspunkt i de nyeste retningslinjer fra Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium, og der stilles vilkår herom.

Svendborg Kommune vurderer, at ansøgers tiltag til forebyggelse og bekæmpelse er i overensstemmelse med retningslinjerne.

Fastsættelse af vilkår:

Bekæmpelse af skadedyr

- *Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium.*
- *Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).*

Affald

Husdyrproduktionen er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen¹⁶, og af Svendborg Kommunes gældende Regulativ for erhvervsaffald (<https://www.svendborg.dk/erhverv/miljoe-landbrug-og-vand/affald>). Erhvervsaffald fra husdyrbruget skal håndteres i overensstemmelse med Svendborg Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Erhvervsaffaldsregulativet fastsætter regler for sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr¹⁷, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Husdyrbruget skal til hver en tid efterleve gældende affaldsregulativ og lovgivning.

I forhold til opbevaring af affaldsfraktioner på husdyrbruget er det oplyst, at dette foregår ved at plastik placeres i container som afhentes af Skræp.

Svendborg Kommune vurderer, at opbevaringen af affald skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de oplyste opbevaringsmetoder vil sikre, at affaldet ikke spredes på ejendommen.

Medicin

Ansøger oplyser at der ikke opbevares medicinrester på ejendommen.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. opbevaring og håndtering af medicin.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Ved godkendelse af en husdyrproduktion, skal det sikres, at produktionen ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af bla. jord, grundvand og overfladevand.

I den sammenhæng er det Svendborg Kommunes vurdering, at særligt opbevaring og håndtering af husdyrgødning, olieholdige produkter, kemikalier samt håndtering af spildevand er miljøparametre, der kan have betydning for påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand. I det efterfølgende vurderes disse parametre i forhold til mulig påvirkning, og om der skal fastsættes vilkår til driften.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring, håndtering og anvendelse af husdyrgødning.

I forbindelse med denne godkendelse gennemføres der en vurdering af, om gældende regler kan overholdes for så vidt, angår opbevaringskapacitet i gyllebeholder og møddingsplads, idet manglende opbevaringskapacitet kan medføre risiko for uheld og dermed forurening af jord, grundvand mv.

Desuden foretages der en vurdering af risikoen for forurening af jord og grundvand ved håndtering af gylle.

---

¹⁶ Bekendtgørelse om affald, BEK nr. 2512 af 10. december 2021 (affaldsbekendtgørelsen).

¹⁷ Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, BEK nr. 558 af 1. juni 2011.

Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Ansøger har redegjort for følgende gødningsproduktion og opbevaringskapacitet:

Gødningstype	Mængde	Opbevaring	Opbevaringskapacitet
Dybstrøelse	226 t	Markstak, direkte udspredding	Ikke påkrævet ved dybstrøelse

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaringskapacitet for gylle svarer til 6 måneder – tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil dog svare til 9 måneder. Der produceres ikke gylle i det ansøgte. Ansøger har redegjort for, at ejendommens gyllebeholdere ikke anvendes af husdyrbruget på den pågældende ejendom. I overensstemmelse med husdyrvejledningen¹⁸ er de og de er derfor ikke medtaget i tilladelsen. De er lejet ud af ejer af ejendommen til anden part og anvendes til afgasset gylle fra biogasanlæg. Der stilles vilkår om, at gyllebeholderne ikke må anvendes inden for rammerne af denne tilladelse.

Den producerede mængde dybstrøelse lægges direkte i markstak eller udspreddes direkte. Svendborg kommune vurderer at kravet om at dybstrøelsen skal være komposteret ved at have ligget i stalden i minimum 3 måneder, inden den udbringes, kan imødekommes ved at dybstrøelsesstalden ikke tømmes med det samme, når dyrene kommer ud og at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler, dermed kan overholdes med den valgte håndtering af dybstrøelsen.

- *Ejendommens gyllebeholdere indgår ikke i ansøgningen om tilladelse, og kan derfor ikke anvendes indenfor rammerne af denne tilladelse.*

Olie og olieholdige produkter

Svendborg har vedtaget retningslinjer for, hvordan olietanke og tankpladser skal indrettes – se vedlagte bilag 3. Formålet med retningslinjerne er at beskytte jord og grundvand mod forurening med olie. Det fremgår af retningslinjerne, at disse gælder ved nyetablering og udskiftning af tanke og tankpladser. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ved ændringer af tanke og tankpladser f.eks. flytning af en tank, støbning af nyt gulv mv. skal tank og tankpladsen indrettes i overensstemmelse med de retningslinjer, der er gældende på tidspunktet for ændringen. Der stilles vilkår herom.

Ansøger har redegjort for, at der på husdyrbruget er en dieseltank på 2.500 m³, som er placeret i maskinhuset. Tanken opfylder kravene i de nugældende retningslinjer for indretning af tankpladser. Med udgangspunkt i tankenes placering/indretning, vurderer Svendborg

¹⁸ <https://husdyrvejledning.mst.dk/kom-godt-i-gang/saerligt-om-godkendelsespligt-og-tilladelseskrav/#8>

Kommune, at de nuværende retningslinjer også skal omfatte olietanke og tankpladser på husdyrbruget på *Solbakkevej 11*, og der stilles derfor vilkår herom.

Opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter, skal foregå på en måde, så forurening af jord og grundvand undgås. Ansøger har oplyst at der under normale omstændigheder ikke opbevares spildolie på ejendommen, men hvis det sker, så følges regulativets anvisninger. Derfor stilles der vilkår om, at opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter skal ske i kar/holdere, der kan rumme indholdet af den største beholder. Hvis rummet er indrettet med opkanter eller lignende, som forhindrer, at et eventuelt oliespild forurener jord eller grundvand – kan dette erstatte opbevaringen i en ekstra beholder. Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres, skal der være overdækket, og belægningen skal være vanskelig gennemtrængelig for olie og uden afløb. Endelig skal der forefindes opsugningsmateriale, og et eventuelt spild skal straks opsamles og bortskaffes som farligt affald.

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer Svendborg Kommune, at indretningen af tanke og tankpladser samt håndtering og opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter vil kunne opfylde de fastsatte vilkår. Der fastsættes dog et generelt vilkår om at tankregulativet skal overholdes.

Fastsættelse af vilkår

- *Indretning af tanke og tankplads skal følge Svendborg Kommunes "Retningslinjer for indretning af tankpladser – Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg" jf. bilag 4.*
- *Ved ændringer af tanke og tankpladser skal Svendborg kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.*
- *Opbevaring og håndtering af holdere, der indeholder spildolie og andre olieholdige produkter skal:*
  - *opbevares i et kar/holder, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller tilsvarende indretning.*
  - *være overdækket*
  - *placeres på belægning, der er tæt overfor olieholdige produkter og uden afløb.*
- *Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald sammen med opsugningsmaterialet.*

Kemikalier

Ansøger oplyser, at der er tale om et økologisk fårebrug, hvorfor der ikke anvendes kemikalier.

Spildevand

Ansøger har redegjort for produktionen, mængden samt bortledning af spildevand. Oplysningerne fremgår af den efterfølgende figur:

Spildevand	Nudrift Mængde m ³ /år	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år	Opsamling/ udledes til
Rengøringsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, malkemaskiner, foderrekvisitter, o.l.	-	120	Rengøringsvand fra vask af stalden ledes til pumpesumpen, hvorfra det kan suges op i en vogn og spredes ud på markerne. Der er taget udgangspunkt i samme mængde rengøringsvand ved jersey ungdyr og kalve i "Håndbog til driftsplanlægning 2023" som er på 0,3 m ³ pr. dyr.
Vand fra møddingsplads		0	Findes ikke på ejendommen.
Tagvand* og vand fra befæstede arealer uden risiko for spild af olie og husdyrgødning		2.123	Dræn/nedsivning. Der er taget udgangspunkt i at der jf. DMI's klimaatlas falder i gennemsnit 1,87 mm/døgn i referenceperioden fra 1981-2010.
Vand fra vaskeplads med risiko for spild af olie og pesticidrester			Findes ikke på ejendommen.
Sanitært spildevand fra stuehus eller personaletoaletter/-bad			Findes ikke i staldene.
Evt. andet			
Total		2.243	

* der falder ca 0,7 m³ regn pr. m² pr. år.

Vaskevand fra staldanlæg føres til pumpesump, og håndteres og udbringes i overensstemmelse med gældende regler. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de generelle regler er tilstrækkelige i forhold til at sikre, at jord, grundvand og overfladevand ikke påvirkes væsentligt for så vidt, angår denne type af spildevand.

Forebyggelse og begrænsning ved uheld

Svendborg Kommune vurderer, at husdyrbrugets placering og drift, udgør en minimal risiko for forurening af omgivelserne idet der er tale om en dybstrøelsesstald til vinteropstaldede får, hvor der under normale omstændigheder ikke vil være saftafløb. Det er derfor Svendborg kommunes vurdering at de generelle regler og de i tilladelsen stillede vilkår er tilstrækkeligt til at undgå forurening i tilfælde af uheld. Der stilles derfor ikke vilkår om en beredskabsplan.

Egenkontrol og Overvågning

Ansøger har redegjort for egenkontrol i miljøansøgningen. Svendborg kommune vurderer, at det er beskrevet fyldestgørende. Der er i denne godkendelse ikke stillet vilkår, der er omfattet af krav om egenkontrol.

Orientering af naboer

Svendborg Kommune vurderer, at ansøgningen efter husdyrbruglovens § 16 b om tilladelse af husdyrproduktionen på Solbakkevej 11, 5874 Hesselager ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet, og ansøgningen er derfor ikke omfattet af husdyrbruglovens regler om udvidet offentlighed (jf. lovens § 56).

Der er derfor gennemført en orientering af ejere af tilstødende matrikler. Idet lugtkonsekvenszonen er 0 m (se afsnit om lugt), og der dermed ikke er en lugtkonsekvenszone, er der ingen parter blandt ejere og lejere indenfor lugtkonsekvenszonen.

Høringen er gennemført i perioden fra 29. august til den 12. september 2023. Der er ikke indkommet høringssvar.

Et udkast til afgørelse har været forelagt ansøger og dennes konsulent. Der er indkommet ikke indkommet bemærkninger.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Svendborg Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget kan godkendes.

Udvidelsen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af landskabelige værdier, natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, jord, grundvand og overfladevand, og lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at det miljøgodkendte husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

BILAG

- Bilag 1. Miljøansøgning
- Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger
- Bilag 3. Placering af afløb i stald
- Bilag 4. Svendborg Kommunes tankplads-retningslinjer (februar 2017)

Bilag 1. Miljøansøgning.

Miljøansøgning

Solbakkevej 11, 5874 Hesselager

Ansøgning om §16b, stk. 2 – Miljøtilladelse

Version 6
Indsendt til Svendborg Kommune
Den 17. august 2023

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
Ikke-teknisk resume	4
1 Baggrundsoplysninger	6
2 Husdyrbruget og det ansøgte	7
2.1 Indretning og drift af anlægget	7
2.2 Stalde og produktioner	7
2.3 Husdyrgødning	8
2.4 Byggeri og generelle afstandskrav	8
3 Ammoniak	11
3.1 Ammoniakemission og påvirkning af naturområder	11
3.2 Fredede og beskyttede direktivarter	13
4 Lugtemission	14
5 Øvrige emissioner, gener og genebegrænsende foranstaltninger	15
5.1 Støj	15
5.2 Støv	15
5.3 Lys	15
5.4 Rystelser	15
5.5 Skadedyr	15
5.6 Transporter	15
6 Ressourceanvendelse, reststoffer og affald	17
6.1 Døde dyr	17
6.2 Affald	17
6.3 Olie og kemikalier	17
6.4 Energi- og vandforbrug	17
6.5 Spildevand	17
7 BAT	19
7.1 Ammoniakemission	19
7.2 Management og egenkontrol	19
8 Grænseoverskridende virkninger	20
1	

Bilag	21
Bilag 1: Oversigtskort	21
Bilag 2: Produktionsarealer	22
Bilag 3: Afløbsplan	23

Datablad

Ansøger	H. Hjelholts Uldspinderi ApS Svendborg Landevej 43, 5874 Hesselager Mobil: 4014 4916 E-mail: mail@hjelholt.dk Kristian Møller Hedegaard Solbakkevej 11, 5874 Hesselager
Ejer	Mobil: 4018 1233 E-mail: kh@solbakkenagro.dk
Husdyrbrugets adresse	Solbakkevej 11, 5874 Hesselager
Kontaktperson	Henrik Hjelholt Mobil: 4014 4916
CVR-nummer	19424871
CHR-nummer	17503
Kommune	Svendborg Kommune
Ejendomsnummer	4790203686
Matrikel-nr.	7a Hesselager By, Hesselager
Biaktiviteter	Gyllebeholderne på ejendommen udlejes til anden part som bruger dem til afgasset gylle fra biogas.
Produktionsmæssig sammenhæng	Broholmsvej 15, 5884 Gudme. Der er dog ingen teknisk-, forurenings- eller driftsmæssig sammenhæng mellem ejendommene.
IT-skema	238 179
Konsulent	Velas I/S Nikolaj Mazanti Aaslyng, Miljøkonsulent, nima@velas.dk Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg
Ansøgning indsendt	6. februar 2023

Ikke-teknisk resume

H. Hjelholts Uldspinderi ApS søger på vegne af ejer Kristian Mølle Hedegaard om miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16b, på ejendommen beliggende Solbakkevej 11, 5874 Hesselager, til et dyrehold bestående af økologiske får.

I forbindelse med denne ansøgning, søges der om at ændre staldsystemet i stald 1 fra at være sengebåse med spalter (bagskyl eller ringkanal) til 800 m² dybstrøelse til flexgruppen "Alle Heste, Får og Geder; Dybstrøelse". De øvrige stalde på ejendommen tages ud af drift og nogle af bygninger nedrives.

Både nudriften og 8-årsdriften i ansøgningen er givet ved tilladelsen fra den marts 2010.

Stalden overholder husdyrbruglovens afstandskrav på nær til nærmeste sø. Dog vurderes det at da merdepositionen fra husdyrbruget falder med 1.076,9 kg ammoniak og da fårene er udegående i mere end 5 måneder om året og der derfor ikke beregnes lugt fra stalden, vil der ikke ske nogen forøget forurening af søen. Stalden er lovligt opført og har været omfattet af den eksisterende miljøgodkendelse vurderes det at stalden ikke er omfattet af afstandskravet på 15 meter til søen.

Lugtemission

Afstandskrav som følge af lugt er overholdt ved nærmeste naboer uden landbrugspligt, samlet bebyggelse, lokalplanlagte områder i landzonen, samt ved nærmeste byzone er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Da fårene er udegående i minimum 5 om året, og kun er på stald fra november til april, beregnes der ikke lugt fra stalden.

Husdyrbruglovens beskyttelsesniveauer for lugt, er derfor overholdt.

Påvirkning af natur

Det ansøgte beregnes at have en ammoniakemission på 392 kg ammoniak-N/år og en merdeposition for både nudrift og 8-årsdrift på -1.076,9 kg ammoniak-N/år

Den totale ammoniakdepositionen til nærmeste kategori 1- og 2-natur er mindre end afskæringskriteriet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Ligeledes er merdepositionen til nærmeste kategori 3-natur mindre end 1 kg, som er det maksimale merdepositionen må være ved kategori 3-natur.

Husdyrbruget overholder derfor husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen afskæringskriterier for hvornår der er tale om en væsentlig påvirkning på de nærmeste naturområder.

Husdyrbruglovens beskyttelsesniveauer for påvirkning af natur med ammoniak er derfor overholdt.

Inden for en afstand af 1 km fra husdyrbruget, er der ikke registeret nogen arter som er optaget på habitatdirektivets bilag IV.

BAT

Da husdyrbrugets ammoniakemission er mindre end 750 kg ammoniak-N/år, er husdyrbruget ikke omfattet af BAT-kravene.

Samlet vurdering

Samlet vurderes det ansøgte og driften af ejendommen fremadrettet at være forenelig med relevante miljømæssige hensyn til omgivelserne. Det ansøgte vurderes ikke at medføre væsentlige miljømæssige gener eller konsekvenser for omgivelserne, herunder vand- og jordmiljø samt beskyttede naturtyper i og udenfor Natura 2000-områder.

1 Baggrundsoplysninger

Ejendommens nuværende godkendelse er en 11 miljøgodkendelse fra marts 2010. Solbakkevej 11, fik en miljøgodkendelse til en produktion bestående af 125 årskøer, 27 opdræt (0-6 mdr.), 86 opdræt (6-25 mdr.) og 14 tyrekalve (25-35 kg), svarende til i alt 179,5 dyreenheder efter dagældende omregningsfaktorer.

Med denne ansøgning om § 16b miljøtilladelse, ønskes der tilladelse til at ændre kostalden fra en sengestald med spaltegulv (bagskyl eller ringkanal) til en 800 m² stor dybstrøelsesstald til økologisk fårehold. I ansøgningen søges om brug af flexgruppen "Alle heste, får og geder; Dybstrøelse" for at give mest fleksibilitet til ejendommen. Fåreholdet drives fremadrettet som økologisk, men dette er ikke valgt i ansøgningsskemaet da der ønskes mest mulig fleksibilitet så der, hvis det skulle blive aktuelt, er mulighed for at kunne drive fåreholdet videre som et konventionelt husdyrbrug uden at skulle søge om en ny miljøtilladelse på et senere tidspunkt.

2 Husdyrbruget og det ansøgte

2.1 Indretning og drift af anlægget

Husdyrbruget drives med et dyrehold bestående af økologisk får, som kun er på stalden fra november til april. For at give mest mulig fleksibilitet er det angivet at dyrene er på græs i minimum 5 måneder, så der er plads til at fårene kan være på stald i længere tid, hvis det skulle blive nødvendt.

Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg og ensilagepladser ses af nedenstående figur 1.

Figur 1. Ansøgte stalde, gødningsopbevaringsanlæg og foderopbevaringsanlæg på Solbakkevej 11, 5874 Hesselager.

2.2 Stalde og produktioner

Produktionsarealet i 8-års drift, nudrift og ansøgt drift er som angivet i tabel 1.

Tabel 1. Produktionsarealer

BBR nr.	Stald	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)		
			8-års drift	Nudrift	Ansøgt drift
Bygning nr. 11	Stald 1	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	800	800	0
		Flexgruppe: Alle Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	0	800
Bygning nr. 5 og 6	Stald 4, 5 og 6: Kviestald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	230	230	0
Bygning nr. 6	Stald 12: Kviestald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	170	170	0
	I alt		1.200	1.200	800

I vedlagte Bilag 1: Oversigtskort og ovenstående figur 1 ses anlægsoversigten.

2.3 Husdyrgødning

På Solbakkevej 11 produceres der udelukkende dybstrøelse. I forbindelse med at fårene kommer på stald etableres dybstrøelsesmåten så den har en tykkelse på 10 cm, som svarer til gældende regler. Fra dybstrøelsesmåten vil det være begrænset hvor meget væske der siver fra dybstrøelsen.

Stalden muges ud en gang om året, hvor det så placeres i en overdækket, markstak inden det udspreddes på markerne.

Efter stalden er muget ud, skræbes stalden rent, men vaskes ikke, da stalden står tom hele sommeren og alle bakterier udtørres.

Ansøger anslår kapaciteten i de 2 gyllekanaler der er i stalden til ca. 192 m³.

Alle eksisterende afløb til den eksisterende forbehold og gyllebeholdere er blokeret, så der ikke kan løbe væske til gyllebeholdere.

På Solbakkevej 11 er der også 2 gyllebeholdere, som bruges til afgasset gylle fra biogas, som der modtages efter aftale med anden part.

Jf. normtal 2022 producere får 1,13 tons dybstrøelse og jf. miljøstyrelsens hjælpeværktøj ved tilsyn af produktionsareal har får et arealkrav på 2 m² pr. får. Ud fra dette er der plads til 400 får på Solballevej 11. Dette betyder at der produceres ca. 452 tons dybstrøelse på et år. Da fårene kun er på stald fra november til april, produceres der derfor 226 tons dybstrøelse. Da dybstrøelsen kun muges ud en gang om året i forbindelse med at fårene tages ud af stalden er kravet om at dybstrøelsen skal være placeret i minimum 3 måneder på fast bund overholdt og der er derfor ikke brug for en møddingsplads på ejendommen.

2.4 Byggeri og generelle afstandskrav

I forbindelse med denne ansøgning om miljøtilladelse ændres dyretypen og staldsystemet i stald 1 fra at være godkendt til dyretypen og staldsystemet "Malkekøer, kvier og stude.

Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til flexgruppen "Alle Heste, Får og Geder; Dybstrøelse". Produktionsarealet i stalden bliver på 800 m².

Dybstrøelsesarealet bliver med fast bund og afløb. De gamle gyllekanaler bliver lukket med et betonlåg, hvor der i det nordøstlige hjørne af stalden bliver lavet et hul med en rist (pumpesump), hvorfra evt. væske vil kunne opsamles. En cirka placering af pumpesumpen er vedlagt som bilag 3. På bilaget kan man også se at faldet i stalden løber mod risten.

På Solbakkevej 11, er stald 6 og 12 revet ned, mens staldinventaret i stald 4 og 5 er fjernet.

Placeringen af stalden er gennemgået i tabel 2 i forhold til husdyrbrugslovens §§ 6 og 8.

Tabel 2. Afstandskrav jf. husdyrbrugslovens §§ 6 og 8, samt faktiske afstand fra husdyrbruget.

Område	Afstandskrav	Afstand
Nabobeboelse	50 m	Ca. 132 m fra stald 1
Eksisterende eller ifølge Kommuneplanens ramme-del fremtidigt byzone- eller sommerhusområder	50 m	Ca. 557 m fra stald 1
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50 m	Ca. 794 m fra stald 1
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (markvandning, drikkevandsboringer for < 9 brugere, private boringer)	25 m	Ca. 35 m fra stald 1 til boring nr. 156.443
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Ca. 1.1 km fra stald 1 til boring nr. 156.177
Vandløb	15 m	Ca. 636 m fra stald 1
Dræn	15 m	> 15 m
Søer	15 m	Ca. 13 m fra stald 1
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ca. 171 m fra stald 1
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Der er ikke nogen levnedsmiddelvirksomheder inden for 25 fra husdyrbruget)
Beboelse på samme ejendom Afstandskravet gælder ikke ensilageopbevaringsanlæg	15 m	Ca. 31 m fra stald 1
Naboskel	30 m	Ca. 90 m fra stald 1

Som det fremgår af tabel 2, er alle afstandskrav på nær afstandskravet til nærmeste sø overholdt.

Det vurderes at da merdepositionen fra husdyrbruget falder med 1.076,9 kg ammoniak og da fårene er udegående i mere end 5 måneder om året og der derfor ikke beregnes lugt fra stalden, vil der ikke ske nogen forurening af søen. Stalden er lovligt opført og har været omfattet af den eksisterende miljøgodkendelse vurderes det at stalden ikke er omfattet af afstandskravet på 15 meter til søen.

I forhold til afstanden til nærmeste ikke almene vandboring, så stemmer placeringen i GEUS ikke overens med den placering der fremgår af lokaliseringsskemaet til boring nr. 156.443. Afstanden til boringen er målt ud fra lokaliseringsskemaets placering.

3 Ammoniak

I dette afsnit beskrives husdyrbrugets samlede ammoniakemission og ammoniakdeposition til nærliggende natur.

Husdyrbrugets samlede ammoniakemission er beregnet til 392 kg NH₃-N/år, hvilket svarer til en meremission på -1.076,9 kg NK₃-N/år i forhold til 8-års drift og -1.076,9 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift.

3.1 Ammoniakemission og påvirkning af naturområder

De nærmeste naturområder ses af nedenstående figur 2.

Figur 2. Oversigt over de nærmeste naturpunkter til Solbakkevej 11, 5874 Hesselager.

Kategori 1-natur

Nærmeste kat 1 natur er en kategori 1 sø beliggende ca. 2,6 km øst for husdyrbruget ligger ca. 4,3 m nordvest for anlægget. Totaldepositionen fra anlægget til naturområdet er 0,0 kg N/ha/år. Der er kumulation fra 1 andet husdyrbrug. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterier for totaldeposition til kategori 1 natur ved kumulation med 1 andet husdyrbrug på 0,4 kg N/ha/år. Afskæringskriteriet derfor overholdt.

Kategori 2-natur

Nærmeste kat. 2 natur er et overdrev beliggende ca. 620 m nord for husdyrbruget. Totaldepositionen fra anlægget til naturområdet er 0,1 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens

afskæringskriterie for totaldepositionen til kategori 2-natur er på 1 kg N/ha/år, så afskæringskriteriet er dermed overholdt.

Kategori 3-natur

Der er ammoniakdeposition til følgende kategori 3-natur områder: 4 moser, et overdrev samt 3 potentielle ammoniakfølsomme skove.

Afskæringskriteriet for kategori 3-natur er en merdeposition på 1 kg N/ha/år.

Ved den nærmeste potentielle ammoniakfølsomme skov er der beregnet en merdeposition på -0,1 kg og ved de naturpunkter er der beregnet en merdepositionen på 0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterie er derfor overholdt.

Beregningsresultatet for alle naturpunkter ses af nedenstående figur 3.

Navn	Kategori	Område	Kumulativt	Bæred. natur	Merdeposition (kg N/ha/år)		Totaldeposition (kg N/ha/år)
					8-års drift	Nudrift	
Nærmeste ikke kategori natur i Natura 2000	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,0
kat. 3 overdrev NØ	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	-0,2	-0,2	0,1
se på ejendom	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	-8,7	-8,7	2,9
Potentiel ammoniakfølsom skov mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,0
Potentiel ammoniakfølsom skov mod syd	Kategori 3	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,0
Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	1	S	-0,1	-0,1	0,0
Kat. 3 overdrev	Kategori 3	Ansøger	2	Bn	0,0	0,0	0,0
Kat. 3 mose mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	2	Mk	0,0	0,0	0,0
Kat. 3 mose mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,0
Kat. 3 mose mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	1	S	-0,1	-0,1	0,0
Kat. 3 mose mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	1	Bn	-0,1	-0,1	0,0
Kat. 2 overdrev	Kategori 2	Ansøger	1	Bn	-0,1	-0,1	0,0
Kat. 1 se	Kategori 1	Ansøger	1	V	0,0	0,0	0,0

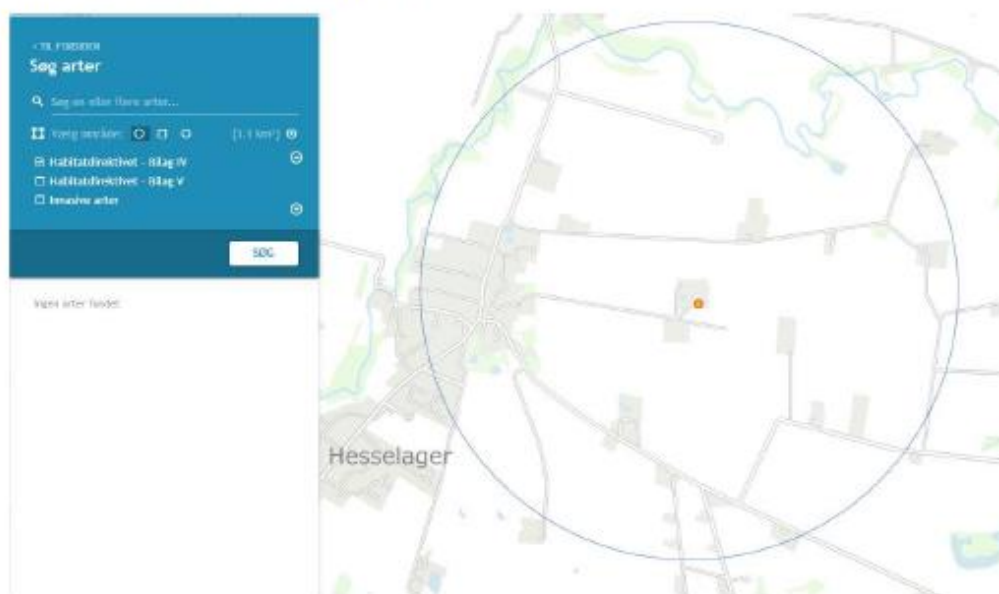
Figur 3. Ammoniakdeposition for kategori 1-, 2- og 3-natur, uddrag fra husdyrgodkendelse.dk skema nr. 238 179.

3.2 Fredede og beskyttede direktivarter

Tilstedeværelsen af eventuelle frede og direktivbeskyttede arter, herunder bilag IV-arter, er undersøgt via Danmarks Miljøportal, <http://naturdata.miljoportal.dk/>.

Inden for en radius af ca. 1 km fra ejendommen er der observeret nogen arter, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV, jf. figur 4.

Figur 4. Registrering af habitatdirektivets bilag IV-arter.

4 Lugtemission

Lugtemissionen fra husdyrbruget på Solbakkevej 11 er beregnet i Miljøstyrelsens it-ansøgnings system, husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 238 719.

De nærmeste naboer uden landbrugspligt er Stokkebækvej 3 og Hvenemosevej 20. Nærmeste samlet bebyggelse udløses af Rosenvej 6. Nærmeste lokalplanlagte område i landzonen, som er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende er boligområdet med lokalplan nr. 51 "Bolig- og Erhvervsområde i Hesselager). Nærmeste byzone er byzonen ved Hesselager.

I figur 5 ses det at geneafstanden samt lugtgenekriteriet for de enkelte områder er overholdt.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Genekriterie overholdt
Hvenemosevej 20 	0	NY	0	0	0	J
Stokkebækvej 3 	0	NY	0	0	0	J
Lokalplan nr. 51 	0	NY	0	0	0	J
Rosenvej 6 	0	NY	0	0	0	J
Hesselager By, Hesselager 	0	NY	0	0	0	J

Konsekvenszone: 0 m

Figur 5. Lugtberegning fra husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 238 179.

5 Øvrige emissioner, gener og genebegrænsende foranstaltninger

5.1 Støj

De væsentligste støjkloder vurderes at være kortvarig driftsstøj fra kørsel med husdyrgødning og foder samt traktorkørsel m.v. til og fra ejendom.

Samlet vurderes det ansøgte ikke at medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

5.2 Støv

Eventuelle kilder til støv er i forbindelse med fodring og håndtering af halm.

Samlet vurderes det ansøgte ikke at give anledning til støvgener.

5.3 Lys

Der er ingen udendørs belysning ved staldanlægget.

Der vil ikke være belysning i og omkring staldene der vil kunne ses fra nærmeste nabo.

Der vil kun være lys i stalden hvis der er behov i forbindelse sikker arbejdsbelysning.

5.4 Rystelser

Der forekommer ingen kendte aktiviteter på ejendommen der kan medføre rystelser, der generer omgivelser af væsentlig grad.

5.5 Skadedyr

Ved eventuel forekomst af rotter vil kontaktes den kommunale rottebekæmpelse. Der vandes med Neporex mod fluer efter behov.

Generelt forebygges forekomsten af skadedyr gennem løbende oprydning af foderrester.

5.6 Transporter

De væsentligste transporter på offentlig vej som er relateret til husdyrproduktionen (stalde og husdyrgødning) er vist i tabel 3.

Antallet af transporter forventes at falde, som følge af at der ikke længere skal hentes mælk fra ejendommen.

Tabel 3. Oversigt over estimerede antal transporter i både nudrift og ansøgt drift.

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode (ca.)
	Nudrift	Ansøgt	Hyppighed/periode
Afhentning af døde dyr	52	12	1 pr. måned
Afhentning af mælk	183	0	
Levering af kraftfoder	12	0	
Transporter fra biogas	168	0	Ved brug af 20 m ³ vogn
Dybstrøelse	30	30	

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode (ca.)
	Nudrift	Ansøgt	Hyppighed/periode
Ensilage	5	151	Daglig, mens fårene er på stald
I alt	Ca. 450	Ca. 193	

Ensilage bliver kørt til Solbakkevej 11, fra ansøgers anden ejendom hver dag mens fårene er på stald.

Da gyllebeholdere lejes ud til anden part, og gyllebeholdere derfor ikke er en del af husdyrbruget, er antallet af transport til og fra gyllebeholdere ikke medtaget i ovenstående tabel og transporter til og fra husdyrbruget, dog vurderes der at være følgende antal transporter til og fra gyllebeholdere som tilsammen er på ca. 2.500 m³, og der antages at lastbilerne som kommer med den afgassede gylle, har en kapacitet på ca. 40 tons, vil der i alt skulle komme ca. 62,5 lastbiler med afgasset gylle og når der antages at beholderne tømmes med traktor og 30 m³ vogn, vil der være ca. 83 transporter væk fra beholderne og ud på markerne.

Samlet vurderes det at da antallet af transporter til og fra ejendommen vil falde, at antallet af transporter ikke vil medføre væsentlige gener for de nærmeste naboer.

6 Ressourceanvendelse, reststoffer og affald

6.1 Døde dyr

Døde dyr placeres enten bag stalden eller køres til ansøgers anden ejendommen, og afhentes af DAKA indenfor et døgn efter tilmelding i henhold til gældende regler. Døde dyr opbevares hygiejnisk på fast plads med overdækning jf. gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

6.2 Affald

Alt affald bortskaffes efter Svendborg Kommunes affaldsregulativ.

Plast placeres i en container som afhentes af Skræps.

Der er ikke nogen medicinrester og eventuel spildolie placeres i maskinhuset, i overensstemmelse med Svendborg Kommunes tankregulativ.

6.3 Olie og kemikalier

Der er en olietank på 2.500 l på ejendommen, som er placeret i maskinhuset. Tanken er placeret på fast gulv uden afløb og med 15 cm opkanter til opsamling af evt. spild.

Da husdyrbruget drives økologisk, opbevares der ikke kemikalier i forbindelse med husdyrbruget.

6.4 Energi- og vandforbrug

Der er meget begrænset energibehov knyttet til det ansøgte. Der er naturlig ventilation i alle stalde. Der er alene energiforbrug i form af diesel til håndtering af dyr, fodring, halm og husdyrgødning. Arbejdet søges tilrettelagt så forbruget er begrænset til det absolut nødvendige.

I forhold til vandforbruget har ejendommen egen vandboring, og vandet benyttes til drikkevand, samt rengøring af stalden. Husdyrbrugets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild, da der er fokus på ikke at anvende mere end nødvendigt.

Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst muligt. Services tilkaldes, hvis der er behov for det.

6.5 Spildevand

Der vil være spildevand fra vask af stalden, som vil blive ledt via afløbet i stalden til en rist/pumpebrønd ved stalden, hvorfra det kan opsuges til tankvogn/gylleudspreader og bliver spredt ud på markerne.

Tabel 4. Estimeret mængde spildevand.

Spildevand	Nudrift Mængde m ³ /år	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år	Opsamling/ udledes til
Rengøringsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, malkemaskiner, foderrekvisitter, o.l.	-	120	Rengøringsvand fra vask af stalden ledes til pumpesumpen, hvorfra det kan suges op i en vogn og spredes ud på markene. Der er taget udgangspunkt i samme mængde rengøringsvand ved jersey ungdyr og kalve i "Håndbog til driftsplanlægning 2023" som er på 0,3 m ³ pr. dyr.
Vand fra plansilo	-	0	Ensilagepladsen benyttes ikke.
Vand fra møddingsplads	-	0	Findes ikke på ejendommen.
Tagvand* og vand fra befæstede arealer uden risiko for spild af olie og husdyrgødning	2.123	2.123	Dræn/nedsivning. Der er taget udgangspunkt i at der jf. DMI's klimaatlas falder i gennemsnit 1,87 mm/døgn i referenceperioden fra 1981-2010.
Vand fra vaskeplads med risiko for spild af olie og pesticidrester	-	-	Findes ikke på ejendommen.
Sanitært spildevand fra stuehus eller personaletoiletter/-bad	-	-	Findes ikke i stalden.
Evt. andet	-	-	
Total	2.123	2.243	

7 BAT

7.1 Ammoniakemission

Efter Miljøstyrelsens vejledning er der foretaget beregninger af den bedste tilgængelige teknik - BAT (Best Available Techniques) for ammoniakemissionen i Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem www.husdyrgoedkendelse.dk.

Husdyrbrugets samlede ammoniakemission er på 392 kg NH₃-N/år. Da ammoniakemissionen fra husdyrbruget er mindre end 750 kg NH₃-N/år, er husdyrbruget ikke omfattet af BAT-kravene.

7.2 Management og egenkontrol

Det tilstræbes at have et tørt overfladeareal på husdyrbrugets dybstrøelsesarealer, hvilket reducerer fordampningen. Gennem godt management bestræber ansøger sig på at nedbringe den samlede ammoniakemission.

Følgende kan nævnes i relation til management og egenkontrol:

- Der udføres godt landmandskab
- Foder tilpasses løbende.
- Stalden gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.
- Der foretages løbende service på foderanlæg, elkabler og pumper af aut. installatør.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.
- Alle aktiviteter planlægges grundigt.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.

8 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Produktionsarealer

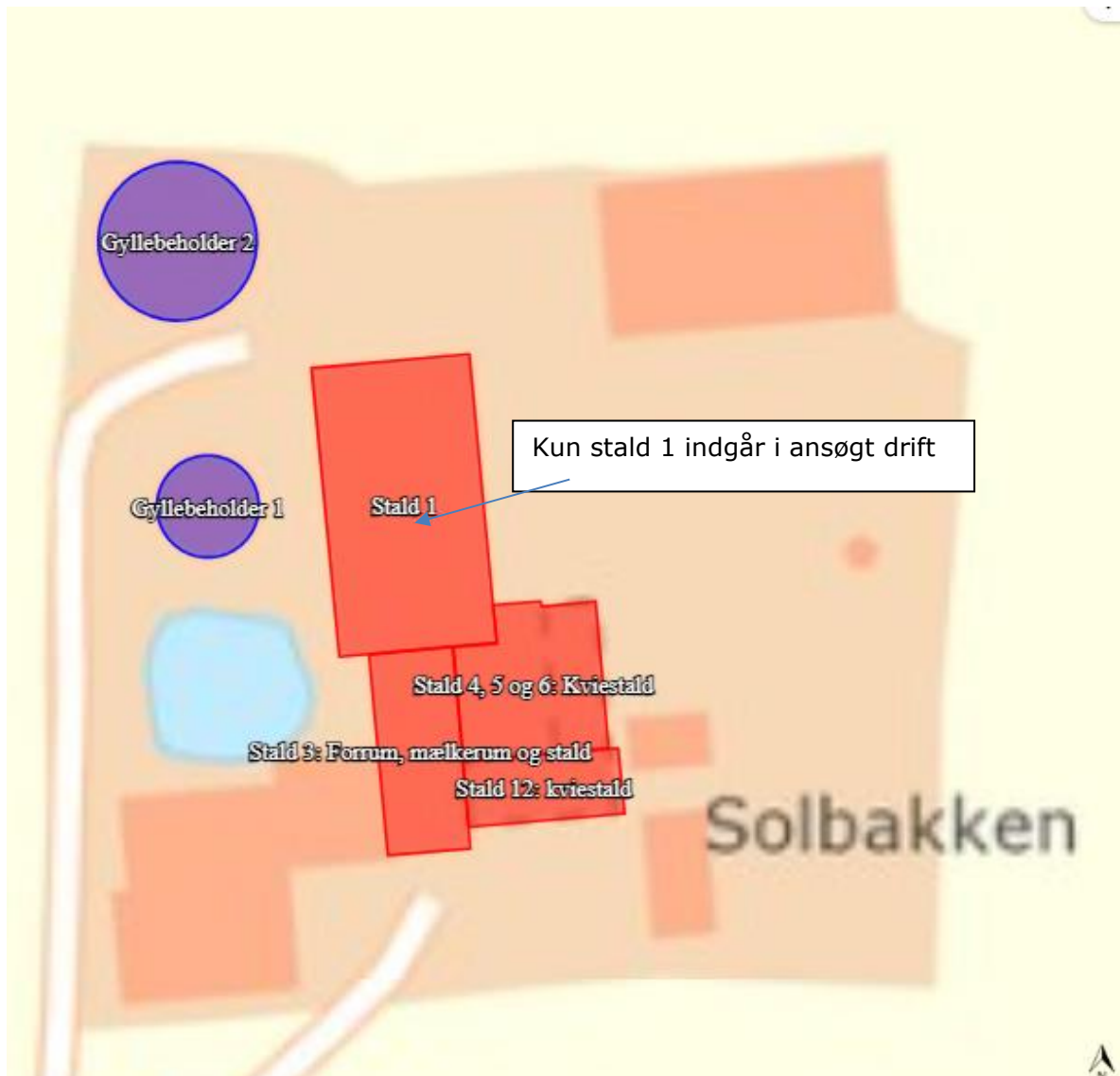

Bilag 3: Afløbsplan

Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger

Bilag 3. Placering af pumpeump i stald

Erhverv, Bolig og Natur

3. udgave

Februar 2017

Svendborg
Kommune

Retningslinier for indretning af tankpladser

Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg.

Hvorfor retningslinjer?

- Formålet med retningslinjerne er, at beskytte jord og grundvand mod forurening af olieprodukter.
- Retningslinjerne gælder for nyetablering af tankpladser, samt ved udskiftning af tanke på tankpladser.

Indretning af diesel- og benzintanke

- Tanke skal placeres på en plan og tæt belægning, der er uigennemtrængelig for olieholdigt materiale.
- Tanke skal være overdækket og placeres i et kar eller lignende, der som minimum kan rumme hele tankens volumen.
- Overdækning og placering i kar eller lignende kan undlades, hvis der fra opsamlingskarret/tankpladsen er etableret afløb til offentligt spildevandssystem inkl. sandfang og olieudskiller med tilstrækkelig kapacitet til at kunne håndtere hele tankens volumen.
- Tanke skal være sikret mod påkørsel f.eks. ved pullert/bøjler.
- Der skal være påmonteret en brudventil (breakaway valve) mellem tank og slange. Denne anordning sikrer, at slangen knækker ved kraftige ryk, og at tanken dermed ikke vælter. Samtidig lukker ventilen straks for udpumpning af diesel.
- Brudventil kan undlades ved tanke med håndpumpe og tanke, hvor tankpistolen ikke kan fastlåses.
- Udluftningsrør og påfyldningsstuds skal placeres indenfor opsamlingskarret.
- Hvis påfyldningsslangen kan nå udenfor tankpladsens belægning, skal der anvendes spildbakke ved påfyldningen.

Indretning af tankpladsen

- En tankplads skal være indrettet med tæt belægning, der er uigennemtrængelig for olieholdigt materiale. En sten- eller flisebelægning er *ikke* at betragte som en tæt belægning.
- Tankpladsen skal være dimensioneret til tung trafik.
- Tankpladser skal være indrettet med fald mod afløb alternativt skal der anvendes spildbakke ved tankning.
- Ved tankpladsen skal der findes opsugningsmateriale i form af kattegrus eller lignende, og et spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.
- For udendørs tankpladser gælder, at der ikke må kunne løbe vand til pladsen fra tage, eller fra det omkringliggende terræn.

Indretning af afløb

- Afløb fra tankpladsen skal via sandfang og olieudskiller ledes til spildevandssystemet. Alternativt kan afløbet ledes direkte til anden beholder f.eks. gyllebeholder.
- Sandfang og olieudskiller skal dimensioneres i forhold til tankpladsens samlede areal og tankens volumen.

Vær opmærksom på at:

- Tankanlæg er omfattet af reglerne i Miljøministeriets Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (olietanksbekendtgørelsen).
- Afløb og udskilleranlæg skal indrettes efter gældende norm for afløbsinstallationer og rørcenteranvisning fra Teknologisk Institut.
- Olieudskiller og sandfang skal være tilmeldt den kommunale tømningsordning og udledning af spildevand kræver spildevandstilladelse fra Svendborg Kommune.
- Ved etablering af tanke, skal det sikres, at gældende afstandskrav til f.eks. brønde og vandindvindinger kan overholdes, spørg Svendborg Kommune.
- Bestemmelser i Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter, og Olie-tankbekendtgørelsen, kan stille skærpede krav til etableringen, for at sikre jord og grundvand mod spild.
- Brandmyndigheden skal godkende indendørs tankanlæg over 6.000 liter.
- Opstilling af benzintanke skal som regel altid godkendes af brandmyndighederne, spørg Svendborg Kommune.
- Tanke skal altid anmeldes til Svendborg Kommune – læs mere på kommunens hjemmeside www.svendborg.dk